

310456 < తిదిమువ్రకటింవ(బడును.

Vol. 9. } ఔన్నపట్టణము 1923 వ సం॥ జనవరి నెల 6-వ తేది శనివారము } No. 283
సంపుటము ౯. } చుండుభినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ తృతీయ 3. } సంచిక 283

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమంతుగాదు కలుమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను నెలసిగిలి

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

అంతిమాశ్రమలో ఈ పాఠము ప్రసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే

సామాధిభములగు రివాలవర్లు. ఆదర్శ బదులొలాలు యె

భరతు నరనము

కేటలాగు ఉచితము.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి ఆంధ్రు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్తవ్యదినము || కనుక జాంకపు!

(ప్రస్తుతం భరతు శక్తింబియున్నాము వాచకులారా! శృంగారమున్ను సాగరకాయము గలమేలైన ఆనర్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆంధ్రముకొరకు తెప్పించి విక్రయించితి పోగా మిగత కొద్ది పంచలు మూతయియున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చి ఆకుకచ్చ, రోహ, మేనువర్లు, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. శుభ నియమైనట్టివి. తెల్లపడుడు. పాలభర్తలు వేరు. ౧ 1/2 మారనిదిని 2 1/2 మార తెదల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 8.4-0 చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ, నెం 44 కంబులయ్య వీధి మదరాసు

LAWRENCE & MAYO Ltd.
(Incorporated in England)
PREMIER OPTICIANS IN THE EAST.
MOUNT ROAD - MADRAS.

మీ కండ్లను గురించి మీరు కష్టపడ నవసరము లేదు!

మీ కండ్లను పరీక్షించుకొని పురాతనమై నట్టిదియు, చాల అనుభవము గడించినట్టిదియు, అన్నిరకముల కంటి అడ్డముల సామానులు క్రయమునకు దొరకునట్టిదియు నైన వారివద్దనుండి సులభములను కొనుదొ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మా ప్రకటన చూచినట్లు తెలుపునట్టివారికి స్వేచ్ఛపరీక్ష ఉచితముగా చేయబడును.

లారెన్సు ఆండ్ మేయో (లిమిటెడ్)
ప్రీమియర్ ఆప్టిషియన్స్ ఇన్ ది ఈస్ట్.
మాంటురోడ్డు - మదరాసు.

పుటల 180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విద్ధిని ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇశాముగా నియమము. పోస్టుచార్జియు మేమే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు

బైండుచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 300 పేజీలు	రూ	1.00
2 భాగము 272 పేజీలు	రూ	1.00
3 భాగము 280 పేజీలు	రూ	1.00
కాశీమణిలి. 1 భాగము 488 పే.		1.80

(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.

మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు కృష్ణాజి

అత్యవసరము!!

మించిపోవును!!

800 టిక్కెట్లు మాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
 మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
 టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

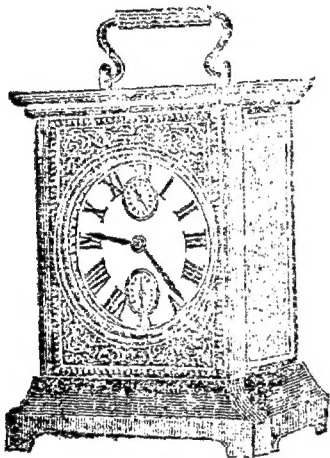
అత్యవసరము!!

1. కృష్ణజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని నా తాలూకా మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు ౫౦ రెండవముద్రమేడ అడ్డాల బీరువాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసినమీదట లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్వాతదేనివో దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీయొక్క ప్రదేశమున్న అంధ్రప్రదేశ్ లోను, కర్ణాటక ప్రదేశ్ లోను, భారతదేశం గొప్పయందొక్కప్పుడు, పెద్దమనస్సులయొక్కట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పించును.
3. ఈ టిక్కెట్లవల్ల వశమయ్యే సొమ్ముగా యెంట్ల కమిషన్ జగయ్యరా ఖర్చుపాపం మిగతాసొమ్ము లాటరీ వేయునపుడు ఏలూరు పెంట్రల్ కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచుబడును.
4. ఈ మేడకు తనఖాలు వసూలుగాలే. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతభాగ్యలక్ష్మీకృత మైన దివ్యకేజీ (వాయిదా) కొని రిజిస్ట్రీ చేయించుకోవలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేరు, నివాసము స్పష్టముగ వ్రాసి టిక్కెట్టు 1-కి రు 5-0-0 నా పేర మణియార్డరు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తమగ టిపాక్ ఖర్చుపడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను వారికి ఒకటిక్కెట్టు కమిషనుగా నివ్వబడును.
6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడువు. పోస్టుఖర్చులు పంపితే జవాబు యివ్వబడును.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడనాట్క వారడు,

జోకర్ క్యా రేజిక్లక్

1. ఇది మేలైన సామానులచే మిక్కిలి దృఢముగా చేయబడినది. చాలకాలమువరకు కనిపేయును. కాలమును మిక్కిలి సరిగా తెలుపును. పెద్ద గడియారములవలెనే గంటలు, అర్ధగంటలు కొట్టును. మిక్కిలి అందమైన గడియారము. ప్రతి గడియారమును పంపుటకు మునుపు బాగుగా పరీక్ష చేసి పంపబడును. ధర 1-కి రు. 15-0-0
2. జర్మనీ అలారమ్ క్లెమ్ఫీసు సరియైన కాలమునుచూపును. కావ లసినప్పుడు అలారము కొట్టును. ధర 1-కి రు. 5-8-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల,

పాండురోగము

Serravallo

నెట్టావల్లో

Tonic Wine

టానిక్ వైన్

జ్వరములు

నిస్త్రాణ

బలహీనత

బుడ్డి 1-కి ధర రు 3-8-0, 3 బుడ్లు ధర రు 9-8-0.

డ్లబ్యా.ఇ. స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు
 W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జులినీరలు, కిరీగలు, రవిగలు, రహాళ్లు, కాజీబీలు, పాపళ్లు, సావాజాకెట్టుగుడ్డలు, గొనుగుడ్డలు మొదలగునవి పురమాపిగా మేలరకం పట్టుతో చిలకపచ్చ, కనుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోజా, ఆకాశవర్షం, అరంజరంగు, మేళువర్షం, కాఫీరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు నలగులలో వారివారి అర్హత మేరకు తయారుచేసి పంపింపవను.

చూయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి అర్ధరయిచ్చినవారు తప్పక ఎత్తుకును మాకే అర్ధరయిచ్చును.

వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

మాకం సుబ్బరాయశెట్టి అండు బుదర్

పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55.

పట్టుబడి వర్తకులు, డ్రా, బెంగుళూరు సిటి.

అమృతాంజనము చక్కని డబ్బితో వెల 10-10-0 లు మాత్రమే

తామర తైలము

మోహిని తైలము

తామర, తిరు, గడ్డి మించిది డబ్బి 3-కి రు 3-0-0 మాత్రమే.

ఈ తులములు ౫౦ సీసా 1-కి అలా 0-12-0 మాత్రమే.

అమృతాంజనం దీప్, చంద్రాంజనం లేక, మదరాసు.

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ తేయాకు గులాబి సబ్బు

దేహసౌందర్యమునకు అత్యద్భుతముగ తగి యున్నది. అందముగ నుండగోరు నారీరత్నముల కిది యొక ఆహారము. బలము నిచ్చు మందు. దుఃఖములను బాటదోలి దేహమునకు సువాసన నిచ్చును. దేహముయొక్క కాంతి వర్ధిల్ల గలదు.

ఇటువంటి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి!

అన్నిపాపులలో దొరకును.

(2)

చేంబర్లెనుగారి వెయిన్ బామ్

వాత మెప్పులు, నడుము:

నొప్పి, కాలినగాయములు, తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీని వలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో

విక్రయమునకు

దొరకును.

(1)

డయబిన్

మిక్కిలి పనికి వచ్చునది

అతిమూత్రము ఎంతకాలమునుండి యుండి నను, ఈడయబిన్ పోగొట్టును. నేటికిని గొప్పవై ద్యులచేతను పొగడబడుచున్నట్టియు, అనాదిప్రసిద్ధ ముగ నీదేశమునందు దొరకుచుండెడి యమూల్య ములైనట్టియు, స్వచ్ఛము లైనట్టియు మూలికలతో ను, దినుసులతోను వైద్యశాస్త్రానుసారముగ చేయ బడినది. దీనిని కొంచె ముపయోగించిన మూత్ర మునకు వెడలు పర్యాయములసంఖ్య తగ్గును. మూత్రములోని తీపి పరిమాణమును తగ్గించును, ఈ మందునే మరికొంతకాలము తీసికొనుచుండిన, మంచియారోగ్యము కలుగును. సీసారు 4-8-0.

శ్రీకృష్ణన్ బ్రదర్స్,

32కి, తంబుళెట్టిపేథి, మదరాసు.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనామాత్యప్రణీతము		
ఆంధ్ర భాగవతము	1-కి	6-0-0
డిటో మేలుపతి 2 సంపుటములు		8-0-0
ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము	1-కి	5-0-0
ఆనందరంగరాట్నందము	1-కి	1-8-0
ఆనంతునిఘండము	1-కి	0-14-0
అప్పకవీయము	1-కి	2-3-0
అధర్వణకారికలు, సటీక	1-కి	1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మావద్దదొర కును. కాటలాగులు చూడకోరినాను.

నావిల్ - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

302, ఎస్.కె. రోడ్, చెన్నై.

అందమైన నగలు! మిగుల చక్కదనమైన పనితనము!! వెల సులభము!!! మోసమునుభయమే లేదు.

ముఖ్యమైన గమనింపు:—మా వద్దనుండి తీసిన వనగమైనను ఎప్పుడు వాపసు చేసినప్పటికిన్ని అప్పుడు దానికి దిగవ కనబరచినట్లు క్రయమును వాపసుచేసెదము

గట్టి బంగారుగాజులు జత

గట్టి బంగారు ఉంగరములు

నెం. 102.

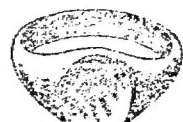

నెం. 105.

నెం. 1.

ధర. రూ. 7-8-0.

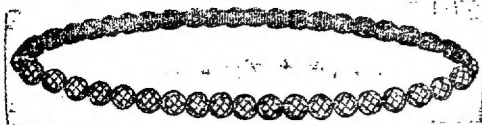
నెం. 3.

ధర. రూ. 6-8-0.

నెం. 2.

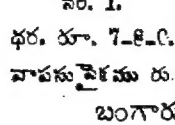
ధర. రూ. 7-8-0.

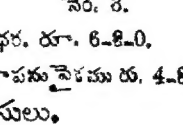
నెం. 103.

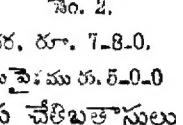
నెం. 104.

వాపసుచేయు రు. 5-0-0

వాపసుచేయు రు. 4-8-0

వాపసుచేయు రు. 5-0-0

4 1/2	అంగులము చుట్టుకొలత	రూ. 18-0-0	జత 1-1	వాపసుచేయు రూ. 12-0-0
6	"	రూ. 20-0-0	"	రూ. 14-0-0
5 1/2	"	రూ. 22-0-0	"	రూ. 16-0-0
5	"	రూ. 24-0-0	"	రూ. 18-0-0
6 1/2	"	రూ. 26-0-0	"	రూ. 20-0-0
7	"	రూ. 28-0-0	"	రూ. 22-0-0

రూ. 18-0-0	జత 1-1
రూ. 20-0-0	"
రూ. 22-0-0	"
రూ. 24-0-0	"
రూ. 26-0-0	"
రూ. 28-0-0	"

రూ. 12-0-0	వాపసుచేయు రూ. 12-0-0
రూ. 14-0-0	"
రూ. 16-0-0	"
రూ. 18-0-0	"
రూ. 20-0-0	"
రూ. 22-0-0	"

నెం. 281.

ధర. రూ. 7-8-0

వాపసుచేయు రూ. 5-0-0

నెం. 282.

జత 1-1 రూ. 9-8-0

వాపసుచేయు రూ. 6-0-0

రాష్ట్రచెక్కిన బంగారు ఉంగరములు

రాష్ట్రచెక్కిన బంగారు దుడ్దులు జత

నెం. 52.

పట్టుకెంపు ధర. రూ. 8-0

నెం.

వాపసుచేయు రూ. 17-8-0

నెం. 53

ధర. రూ. 17-8-0

నెం. 1.

ధర. రూ. 25-0-0

నెం. 61.

ధర. రూ. 30-0-0

నెం. 2.

ధర. రూ. 25-0-0

(టెలిఫోన్ నెం 1048)

హిరాలాల్ అండు మోతీలాల్ పాన్సి నగలవర్తకులు, నెం 126 సాహుకారుపేట, మదరాసు

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము
మహారాజ ప్రకరణము

419 వ. పుట మధ్యమేహానంద సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నార. ఇంకను తీయ, అజీర్ణము, నిశ్చిత్తము మొదలగు వ్యాధులలోగూడ మిక్కిలి వినియోగము. బలవర్ధకము రక్తమును కృత్రిమము. ఇందు కఠపుటాభ్రము, బంగారము, ముత్యము, కంఠ భస్మము, కాంకము, ఇత్యాది విలువగల ద్రవ్యములు గలవు.

20 ముద్రలుగల సీసా 1 టికె రూ 5-0-0 ద్రవ్యముతో గూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

వనూరైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హారిస్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహించు కార్యక్రమ ద్రవ్యముల పట్టికలు, క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

(రాంబిలు:— (1) నెం 149 హైకోర్టు తిరుళ్ళి కే.సి. (2) 402, మింటుస్ట్రీటు జి.టి. మద్రాసు. (3) నెం 2, బహదూర్ రోడ్డు రాంబిలు (4) హైకోర్టు. తిరుళ్ళి.

1923 హనుమాన్ ఆఫీసు క్యాలండరు 1923

వెల ప్రతి 1-కి ధర 0-10-0, తపాలఖర్చు ప్రతి 1-కి 0-3-0. ఎక్కువగా వుచ్చుకొను వారికి ప్రత్యేకపుఖర.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, ఈవినింగ్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

ఏలూరు

ఆదిమాంధ్రులు ముక్కుటియేకాదని
అస్పృశ్యతా పాపవిమోచన దిగ్విజయ
మహోత్సవము

(ప్రతి సంవత్సరమున ఏలూరు పంచమసంఘమువారు ముక్కుటియే కావకాదు ఉపవాసముండి భజనలతో కృష్ణా నదికి జరిగే యోగో యుగ దూరముగా నున్న శ్రేణులలో స్నానము చేసి తిరుగ రమమందిరములకు వచ్చి వరదినము ద్వాదశి గోజున చిన్న శంకర్పూజ చేసికొను ఆలవాటు గలదు. యీ సంవత్సర మట్లాగాక మాయేలూరుతాలూకాలోనుండి ఆదిమాంధ్రులందరిని ఆ హోదా క ము చేసితిమి. 80 డి కం జరు 1922 కనిపారము ఉత్తయము 6 గంటలకు పాక్షింపుమువారు ఒక భజనతోను మాదిగవారు ఒక భజనతోను సంవములు 1 సంకానూడెము 2 దింకానూడెము 8 వైశ్ణవలీలవారిపేట 4 శ్రీనివాసాడెము 5 గోలేనూడెము 6 పిలవనూడెము, 7 శ్రీకృష్ణాడెము 8 పెద్దమాలవల్లి, 9 పంబలనూడెము 10 గజ్జ బలూరు 11 కపాడినూడెము 12 తంగిళ్ళనూడెము 13 కొత్తూరు, 14 తాళ్ళనూడెము 15 పాక ముప్పూరు 16 శ్రీకృష్ణమప్పూరు 17 లూరనూడెము 18 మాకేవల్లి 19 బాలిపూడి 20 చాటపూరు, 20 లింగారావు నూడెము 21 తిమ్మారావు నూడెము 22 సాలనూడెము మొదలగాగల అనేక గ్రామములనుండి మా కలపెట్టలను యే కరుణలను భజనలతో యేలూరు పురమందిరములో సమావేశమై

రి మే మందరమును భజనలతో హరిహరమనోరేక్షనములు చేయుచు అగ్రవర్ణములవారు స్నానములు చేయి శ్రేణులకు వెళ్లి స్నానములు చేసితిమి. అచ్చట ఆశ్రేణులలో బ్రాహ్మణులు వైశ్యులు కావులు పీఠ వారు అనలేల సమస్తవర్ణములవారును స్నానములు చేయుచున్నను మమ్ములను, యేలూరును ఆశ్రయం తరవెట్టలేదు. అంతయును స్నానముచేసి హనుమలను భరించి, శ్రీ లక్ష్మీకృష్ణరమును త్రవ్వములము చేసికొంటిమి. ఒక సారాని వైశ్ణవులు మమ్ములను ముట్టుకొని, శ్రీమార్గము నామములు పెట్టిసంతులకు వంశములు. మా శమానామంతయు 800 అండును. మారులనూడెము శ్రీ సరాలశెట్టి వేవేయిదుగారు, మెరుగుమళ్ళచంద్రయ్యగారు, జతుగు నాథమనిగారు, నీలము వెంకయ్యగారు, కలపల్లి సోమదాసుగారు, తదవల్లి చిన్నలక్ష్మయ్యగారు, యీ పెద్దలక్ష్మయ్యగారు, అల్లెల నూర్యనారాయణగారు మొదలగు సంఘసేవకులను తీలపెట్టలను మరయమానా తీర్చి నిరంతరము పాటుబడు అగ్రహతులనూడెము లగు శ్రీ మోజీశ కామారావు పంతులుగారు, యేలూరు దేవరూపంతులుగారు, కలగర రామస్వామి చాదరి గారు, వెల్లంకొన్నమూరి పంతులుగారు, కామవెంకట రామమూరి గారు, సాగరిమగారు, ఉత్తనారాయణమూరి డి.వి. గారు చామరీ చలపతిరావు పంతులుగారు మాభజనమండలిని వెంబడించిరి. శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమిందారగారు తమ భజనమండలితో మధ్యతవచ్చి మమ్ముల ఆశ్రయించిరి. శ్రీ శైలంకి కృష్ణమూరి పంతులుగారు మాశమానమునెట్లు నిలువజాతి భక్తిరసపూరితముగ ఈశ్వరప్రార్థనచేసి ఆదిమాంధ్రుల సంవరరి ఆశ్రయించిరి. మే మందరమును కోలాహలముగా అత్యుత్సాహముతో నగరసంకి

ర్వ చేయుచు బహులుదేవులను పురుషోత్తమము నందెను. ముందు పెద్ద వర్ణముల భజనములముల జరుప మేము తెలియించు స్వరాజ్యభరమూర్తవ కృష్ణమట్టి మహాభక్త రాంబాను నిరంతరము శ్రీల ఆభ్యుదయముకు పాటుపడువాడను అతిపూజ్యురాలైన శ్రీ శ్రీ కలగం పిచ్చమ్మగారును శ్రీమతి మాగంటి అప్పారావుగారును కొబ్బకాయలు మొదలగు ఫలాహారములనుమప్పించిరి. తాలూకా కాగ్రను సంఘకార్యదర్శి హెబిల్ రామరావు పంతులుగారు కాగ్రను పక్షమున రు 5 లు కానకగా నిచ్చిరి. పట్టణముయందు నూరేగురు మా పురసంఘాభ్యుత్థులు శ్రీమదేటి వెంకటమయ్యనాయుడు బి. యె. యం. యల్ గారి సత్కమః విద్యాలయి కొటిశ్వరస్వామిగారి యింటివద్దకు రాగా ఫలాహారములను సరి లు కానకయును సమర్పించిరి. అంతయు మేమందమును మాలోగల కలభేదములు నశించుటకు ముందుగా మాదిగూడెము వెళ్లి అచ్చట కలయములోని దేవునికి కొబ్బరికాయలను కొట్టి లిరుపాలిపాకీవారిగూడెము వెళ్లి అచ్చటి స్వామి శేషించి కొబ్బరికాయలు కొట్టి మా యేలూరు పట్టణముందుగ, అన్ని పంచవర్ణులకు వెళ్లి అగ్రహముండు దేవాలయమున గుస్వామినివర్ణించి కొబ్బరికాయలు కొట్టి నగరసంకిరవల బాతీయప్రబోధము చేసితిమి.

పెద్ద బజారు

మేము ఈ కనికరము మార్గమధ్యమున, కనబడిన ప్రతి దేవాలయమువద్దను కొబ్బరికాయలను కొట్టి స్వామి కర్పించితిమి. నడిబజారుపీఠులలో వెంకటేశ్వరస్వామి, జనార్దనస్వామి, గోపాలస్వామి, సింగరస్వామి, దేవుళ్లను తాళమేళ

Prepares Senior Intermediate candidates in Part I. Prof. V. Swaminathan, M. A., lately from Europe, is in sole charge. Solid work—cheap living—beautiful Views. Join here and now.—M.K. Rungachary, Secre

తెనుగు
కాలికో బయిండు
సి వి ల్
ప్రాశీడర్ కోడ్
5 రూపాయలు
వికోర్డియా డిపో
మైలాపూరు, మద్రాసు.

బిరోపీయ సంఘము

సర్ మాంటేగువెబ్, స్పెన్సరుగార్ల ప్రసంగములు
సైనిక వ్యయము తగ్గించు లెట్లు?

జాంబాయ్ జనవరి 5:—బిరోపీయ సంఘమువారి యాద
రణమున నిన్న జరిగిన సభయందలి, అనధికార అయిరోపీయ
ప్రతినిధులకు సర్ మాంటేగువెబ్ గారు, స్పెన్సరుగార్ల “భారత
కానకభల కర్తవ్యమును గూర్చి” ప్రసంగించిరి. భారతకానక
సభల కర్తవ్యములందు అయిరోపీయ జాతులవారు చాల
క్రొవహించవలయు ననియు, జాతివైషమ్యములు సమసిపోవు
చున్నను గానాధికృత్యము చేతను కర్తవ్యపాధ్యాయ నిల్వకొన
వలసినదనియు స్పెన్సరుగార్ల ప్రసంగించిరి.

సైనిక వ్యయము తగ్గించు లెట్లు?

తరువాత 50 మాంటేగుగార్ల నిట్లుపల్లవించురి:—ప్రభు
త్వమువారు సైనికవ్యయమున కై యుమికిభయముకాంచుచున్నా
రు. యుద్ధమునకు పూర్వము, రషియావారు భారతదేశముపై
దాడి పెడబడునను భీతి యున్న కాలమున సహా 20 కోట్ల
రూపాయలతో సైన్యమునందయు పోషించుకొనితిమి. అంతకన్న
తగ్గు సంఖ్యగల సైన్యమును ఇప్పుడు పోషించవలయు ననిన 70
కోట్ల రూపాయలకుదా చాలకయున్నది. భారతదేశ మొంట
రిగ ఈవ్యయము భరించవలయు. 5 సంవత్సరములనుండి ప్రతి
యేడాది సిక్కుల హెచ్చించి యాదాయము ఎక్కువ
క చున్నట్లు చేయుచున్నను ప్రభుత్వమువారు
చాలాభయము పాకిపడుచు నేయున్నారు. కానకభల తగిన క్రొవ
వహించి కృషి కల్పనగాని యీ విషయ పరిస్థితులు మారునటుల
తోచదు. ఈవ్యయై కన్ను నామోదించి, పెట్రోలు పెండి
వస్తువులపై సీన్లు విధించినను, ప్రస్తుత సైనిక వ్యయమునకు
తగినంత భనము చిక్కుట యసాధ్యమైనది. సైనిక సంఖ్యగాని,
దానిబలముగాని తగ్గింప నాకిచ్చలేదుగాని, సైనికుల కిచ్చు
భృత్యముల కొంతవరకు తగ్గించి, వస్తువుల ధరలు హెచ్చించిన
నటువది, యెబదికోట్ల రూపాయలకన్న పెక్కుడుగను సైనిక
వ్యయము కాజాలదని నానమ్ముము. కనీసము 15 లక్షల
రూపాయలైన వ్యయము తగ్గించి తీరవలయును. ప్రభుత్వము
వారు కానకభల సాలోచించి వ్యయము తగ్గించు విధానముల

సాలోచించక తప్పదు. ఇంక మిగతవిషయములనుగూర్చి నే
నంతగ చెప్పవక్కరలేదు కరాచీవేలదవారు తాము కాజీసామా
సమర్థించెద వని భయపెట్టుచు జి. వి. టి. రైలు కాపు ప్రభు
త్వపరిపాలనముక్రింద నుండవలయు ననిరి. కంపెనీవారిపారిపాల
నముక్రింద నుండవలయు నని జాంబాయ్ వారుకోరినది ననుంజను
ము. కార్మికులగుర్చి కొంత చెప్పవలసివచ్చి. కార్మికవ్యవహార
ర కానక ముండవలసినదేగాని, అందుగవ్వతహాతత్త్వ మొత్తములు
అధికముగ పోవబడినది. ప్రభుత్వమువారుగూడ కార్మికాభివృ
ద్ధి నపేక్షించియే వారికి తగిన అసహాయము చేయవచ్చును.
వారికిరవుక వోక మానకతిక వెలునడ చేసితి.

న్యాయస్థానవార్తలు

డాక్టరుతిప్పిగారు పోలీసుఅర్డరులను తిరస్కరించుట
డిసంబరము 4 వ తేదీన డి. బి. స్వామికల్లుప్పిగారి
అర్జుండలో కోర్టుకు హాజరు తిప్పిగారు ప్రొఫెసర్ రత్నప్ప
మిగారు రాత్రితొమ్మిది పందవ్యయన మెరినాటితో నెర్లియుండిరి.
వారు తమ మోటారుబండిని ఒకప్రక్కన నిలువక ఇతరబండ
రాకపోకలకు కొంత ఆటంకము కలుగునట్లు నిలిపివెట్టిరి. పోలీ
సుసార్లంటు ఇందులకు అజేపించి మోటారుబండిని ఒకప్రక్కన
నిలువవలయునని డాక్టరు తిప్పిగారిని కోరిరి. డాక్టరుగారు
అట్లుచేయక సార్లంటును దూషించుటకు ప్రారంభించిరి.
సార్లంటు హంబుటనుగారు డాక్టరు తిప్పిగారిపై
కేసుతెచ్చిరి. ప్రధానరాజధాని మాజిస్ట్రేటుగారు యల్. ఎ. కా
మెడుగారు ఈకేసు నైలును మూడవ రాజధాని మాజిస్ట్రేటు
కోర్టునకు మార్చిరి. ఈకేసు 18 వ తేదీన ఈకోర్టులో కేసు
విచారణ జరుగను.

విలేఖరులకుసూచన

వారదాని లెక్చీనారాయణ కాశ్రీగారి పద్యములు
కా. వె. రంగయ్యగారి శేఖ: ప్రకటింప వాలనంతలకు చింతిలు
చున్నాము.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెటు.
మారకము.

హం: రం: మారకము	16 పెన్నె
హం: రం: మారకము	16 1/82 పెన్నె
బండను డిమాండు (డాల్టెలు)	16 8/16 పెన్నె
హం: రం: మారకము	15 11/82 పెన్నె
అరుకలల వాయిదా (డాల్టెలు)	16 1/2 పెన్నె

కలకత్తా మార్కెటు

మారకము

కలకత్తా జనవరి 5 శుక్రవారము

హం: రం: మారకము	1 1/4 పె </td
డిమాండు బిల్లులు	1 1/4 1/82 పె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

6 0/0 యునిఫర్ములు 1926	మా. 100-2
5 1/2 0/0 యునిఫర్ములు 1928	100/4
5 0/0 " 1981	100/
5 0/0 " 1982	100/0
5 0/0 యు. పి. బాండులు 1926/41	98/8

బొంబాయి - మార్కెటు.

బొంబాయి, జనవరి 5 శుక్రవారము

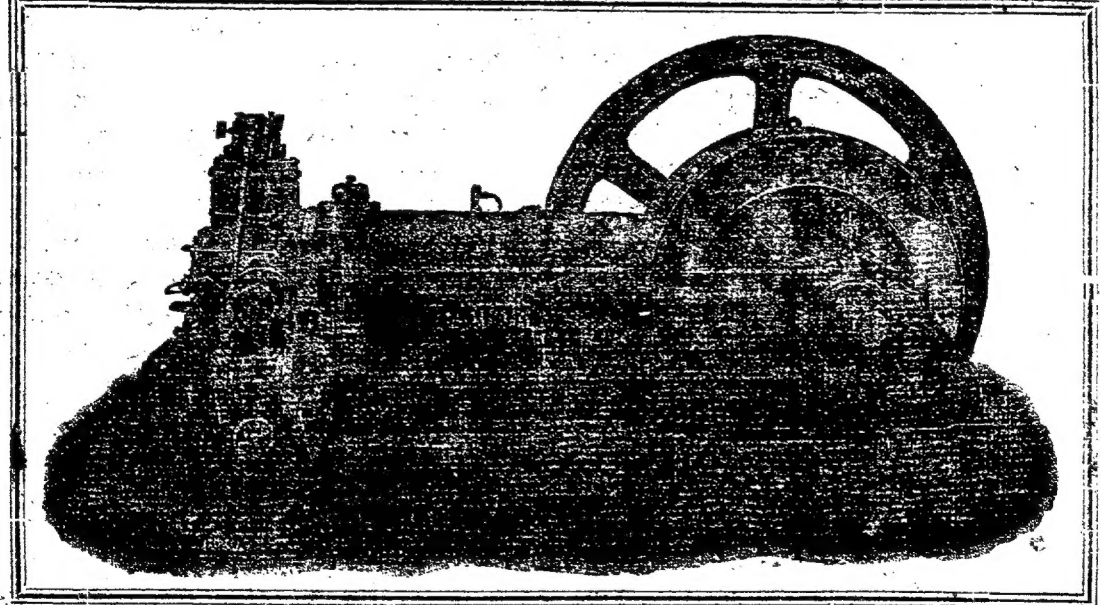
ఇంగ్లీషు బార్ గోల్డు.	26/8
తత్తుణం సైసలా మింటుగోల్డు.	26/6
ముదటి తీర్మానము.	26/4
రెండవ తీర్మానము.	25/6
తత్తుణం సైసలా బార్ పెండి.	82/7
ముదటి తీర్మానము	1/9
రెండవ తీర్మానము	81/4

మారకము

హం: రం: మారకము	1 1/4 పె
డిమాండు బిల్లులు	1 1/4 1/82 పె
డి. పి. టి	1 1/4 1/16 పె
డి. పి. టి	1 1/4 3/82 పె

రస్త్వన్-హోర స్పృబై

కోల్డు ప్లాస్టింగు ఆయిల్ ఎంజిను

ఆవిరియంత్రము, దీపము, జలము అనవసరములేదు.
ప్రస్తుతము వాడుకలో నున్నట్టియు, అమ్మబడుచున్నట్టియు
నూనె ఎంజిను లన్నిటిలోను మిక్కిలి చౌక యైనది.

మద్రాసు రాజధానికి వజంట్టు:—

MASSEY & Co., LTD., Engineers, Post Box 554 MADRAS.
TELEPHONE 1085.
Telegraphic Address :
MASSEY, MADRAS.

దుందుభినామ సంస్కారం పువ్యమాన బ|| 3, శనివారము

కోత పాటలు

[కవికొండల వేంకటాచార్యగారు, బి. ఏ. వి. ఎల్.]

ముప్పావల కూలాస్తది—నా
యప్ప! రావె కోతలోకి కూలికడదమా!
కూకడుంటే కూడొస్తదా—నాయప్ప! రావె
—కోతలోకి కూలికడదమా!

కిక్కిట్టు ప్రాద్దులెండ—వెచ్చవెచ్చ గాయమండ
“నిమరగనిక” “నీటికొనెరు” “అమరావతి తూటికాడ”
నీళ్ళదరికి పూలుపూసెను—చెలుపులోనే కలువదిచెనా! నీ
కోళ్ళలోనే పూలు చూచుతున్నా—నా యప్ప! రావె!
—కోతలోకి కూలికడదమా!

జలిదమంత కలిసిగంజె—నెత్తిమీద తెట్టుకొని
కొడవలింపు బుచ్చుకొని—చెంగుసొంపు గడ్డుకొని
తోడివాండ గూడకొని—కోతలోకి కూలికడదమా—
నాయప్పరావె!—కోతలోకి కూలికడదమా!

చిన్న చిన్న మంచుబాట్లు—నన్ను కలి ముట్టుమీద
మూపురిల్లి తేపురాతెను—మున్ను బట్టిన గాలివాన
మనిగిట్టి చూచుచున్నా—మొన్న వేసికట్టి
కొండగాలి కాలిపోయెను! నీ—పాగనితోటి చెప్పుకుండ
కోతలోకి కూలికడదమా!—నాయప్ప! రావె!
—కోతలోకి కూలికడదమా!

వైటలోన అమ్మగారి—చచ్చుకడముల పేరు
తోంగిచూడవంగికోతమా—గాజులలియవలచుమా!
నేలపాడవు పండవేరమా—కోసికట్టి కొడవలికి
మట్టువెన్న చుట్టబెట్టి—బుజుమువైని ముదమునుంచి
కుచ్చువెన్న కొనరియాడ—మళ్ళగట్ట మల్లికత్తమా
కాలియట్టు ఘుల్లువనగ—సంజపాగ మ: చునాను
ఏటియొద్దెంటికోతమా!—నీ—యొప్పుకాడయూరువాడ!
కోతలోకి కూలికడదమా!—నాయప్ప! రావె!
—కోతలోకి కూలికడదమా!

మాతృభాష

(దేశ రాజు రామదాసుగారు)

ఉ. తిక్కనాన్న కన్నచటి తిక్కనక్కరకన్న పెండియన్
దియ్యనలేన కన్న నీట తిక్కనదెయ్యది పెండియన్లం
బెయ్యది బొక్కన్న కన్ననీరము కన్న ను గాడ్లకన్న మీ?
నెయ్యమాదియ్యన దెలియనేర్చున దీని కవింపవేదెనన్.
చ. నిజమది మాతృభాష నానీప్రదగ్ధము కన్నతీయతై
ప్రజలకం బట్టుకొమ్మయి పాలకు విన్నబలంబుచిచ్చు స
ర్వజనమాదంబులను రాత్రోస ఘులంబుల గూర్చుకొన్
స్వకన్యప్రోక్షమాట నిడభావయు న యడుమాతృభాషయన్.
మాలిని విడిచిబ్రదుకచ్చున్ బ్రేమతోడ బెంచుమాకన్
విడిచిబ్రదుకచ్చున్ కృత్యున్ జన్మభూమిన్
విడిచిబ్రదుకచ్చున్ నానీ స్వీయభాషామయ్యంబున్
కడయడ బడు గొయన్ భిన్న యామాగమాడ్కిన్
చ. జనము నొండ నే—దుగు సంకపవంధక మాతృభాష నే
జనమునొంటి భూమియి—చంద్రుని అంబులయందు సాతృలో
గొనకొని దేశ నేత తనకుండగుచందము జేయవలెదెనన్
మరి సంతకగ్రామీక్రియ మాయక శేఖరున్ ధరించుచన్
ఆ. నవంబింది 1905 ను మాసాభిమానము
నను తిను బుద్ధి బలవనవుడు
కుప్ప-వలెంది (అంధ్ర) కుట్రవలెంది
రావుబహద్రుడు కె.సి. కుట్రవలెంది.

తాళవత్తము

ఆచంట సూర్యనారాయణరాజు గారు
నీ. తాళవత్తము (వాదకు వాడకుండున స్ఫుటితాత్మ
విలతి విస్ఫుటికన్ను. తీతిపురాణములు పుక్కిటిపురాణములగు
రామచంద్రుని గాధరారు మనక! భారతగ్రంథము పేరుమాత్రమే
నిట్లు కావ్యకూటంబులో గానరావు. నాలుకభాణములో నాకే
నంబును తెలు కేతకంబులన్నియు నడసిపోవు!
దేశచారిత్ర మేమియు దెలియకుండు!
విద్య పోదు య గాంధేవు వేళనైన!
నడక వాక్యమనక భంగ మునుగదె!
“తాటియకు నేసిన నేలు కలద వళమె”
తాళవత్త గ్రంథకూటము వెల్లుడువేళ జనానిధ స్ఫుట
లెల్ల బయటబడియె! ధర్మవేదంత వైద్యజ్యోతిషభాష వివిధ
కాత్తంబులు వెల్లిరినె! నక్క కావ్యపురాణ నాటకభాణ
త్రబంధములో మనకు నడవముకొందె! కేకకేతనసాది కేతన
గ్రంథములో విశ్వమంతయుం గప్పివేసె నిష్ఠు!
దెచ్చు పాత్రములో సాగనుగా వచ్చెగాని!
కొండకల్లి బాహులకలె గొలు నీటు!
కడ గాని కేకక యొక్క టియే లేదు!
తోంటి భాషామయ్యంబు తొలగిపోయె!!
నీ. తాటాకు వైదిక బ్రతంబులు తన భాషాక్రయములు జరి
గిన కాలమందు! న్యాయస్థలంబుల యంత యంతక లేదు (ప్రజ
లకం బోలేరు పాపభీతి! న్యాయవాదుల వాదనతోడ బని
లేదు న్యాయమొందగ ధర్మయములేదు! ధనిమిచ్చి సాక్షుల
గొనగ నక్కజలేదు రిచ్చ కెక్కటల! గౌరవము కాదు!
కారణం చేమి? యొక నాల్గగంటపు మొన!
యావం దెగగోసి (రాన సిరాతీరంబు!
తెను నాల్గలంబై (వాయువుచుండు కలంబు!
వ్యాజ్యముల సంఖ్య యందుచే నధికమిచ్చుకు!!

భాషాభివృద్ధియన నేమి?

(గాడేపల్లి సూర్యనారాయణశర్మగారు)
దేశకాలముల ననుసరించి ప్రకృతిలోక బ్రతికమున్న భి
వృద్ధియో నీ నమో పొందు నుండికదా. భాషకు నట్టి వృద్ధి
తీయవలెను వియో ఉన్నచో నట్టిది వృద్ధి యనవలెను!
ఎప్పుడు తీయ మనవలసినప్పుడు? అను ప్రశ్నలు భాషాభి
వృద్ధి కందరకు దోచక మావు. భాషకు వృద్ధియనకే
నలుపురు నలువధముల దలంచుచున్నార. కొందరు భాషాభి
వృద్ధియన గంభీర ఎక్కువకాదు వృద్ధి యనచున్నారు.
వటి కొంద తాభాష వాడుకొన జనసంఖ్య పెరిగినచో నభి
వృద్ధియని తలంచుచు న్నార. ఇక కొందరియొకరారు
భాషకు దేశలసిన వ్యాకరణము భాషన్న విలసిందిం బడు
టయే యభివృద్ధి యనకొనుచున్నారు. కొందరు మాత్ర
మా భాషకు కేవల విజ్ఞానవినితయే. వృద్ధి తీయవలెను
నిజానకుని యెంచుచున్నారు. ఇంకొక సమంజయు? జన
యాధిభాషకు మునుపే కలచారిగంపవల సంస్కృతము
నుండి—ప్రాకృతమునుండి—కన్నడమునుండి యరవమునుండి
ఇంక ననేక భాషలనుండి—తం దో—కేతకం డ
మాలుగా—నడములు కల్గునుగనో కద్దరములుగనో దేశ్యముల
కంటె నెక్కుమునుండుటకే వచ్చిపడియున్నవి. అదియెం
గాక కేవల సన్నిహిత సంబంధముచే సంస్కృతమునకు మన
తెనుగు గ్రంథియములు విలించినంత మాత్రమున సాంధ్యమై
నిగిలుటకు సౌలభ్యములడుటచే నా భాషలో గల నమస్త
నడములను నానివాని వివిధార్థములతో నవీరము దిగి వచ్చు
ధరా నమస్త్రమున కట్లా టకు నమస్త్రము కలిసికట్టు అగౌర
మొనర్చుచున్నది. ఇంక బడముల యభివృద్ధియే వృద్ధియన్న
చో నొకడు నన్ని భాషలు నిండులో గలుపుచును? కావున

బడముల యభివృద్ధియే యభివృద్ధియనట సంపాదితముగను
దక్షముగను గనబడుచున్నది పోసిండు. భాషను వాడుకొన
వారల సంఖ్యయే యభివృద్ధి యనకొన్నను నయ్యదియు
భాషావిధుల పనిగాక కేవలము రా కేవల విజ్ఞుల యధీనము
యెన్నో రాజ్యములు మనము నామించి మన యింగ్లీషువారి
వలెనే మనమును మన భాషయే రాజభాషగ నొప్పి యక్కడి
భాషల యాపుమాత్ర యెత్తించి: నట్టిది సాగ గలదు. ఈ కావ్య
ము కలలోనై మనము నిర్వహించకలచుని వేరుగ విగించకల్గ
రదేడు కదా! పోసిండు వ్యాకరణాల విలసింపరాదు వృద్ధి
కావేరదా యన్నచో గాంధేజీలు నట్లే నున్నందున్నది. కాని
యొక నెయ్యదియో కొంతపడిట్లు కనబడుచున్నది. కావున
భాషాభివృద్ధి యననేమి యను ప్రశ్నకు మామము నెయ్యది గా
దవంతర్లామైక విజ్ఞాన పరిమితయే (పథకం భాషామగా
గ్రహించుట మేలని తోచుచున్నది. ఆయన నీ విజ్ఞానముగ
నట్టిదియో కూడ విమర్శించవలసివచ్చినది. విజ్ఞానముగా
వేదాంతయే యర్థము నిరూపించినవ తాళవత్తగా దీని: ప్రకృతి
యందు గల విషయముల గుటి చిన తెలియయే మని చెప్పవలెను.
ఈ విజ్ఞానము సూర్య మానవజాతి స్పష్టమైనందుండుట బ్రహ్మిం
చి ప్రయత్నించి యిప్పటికెను నేకరుచుకొని వచ్చుచున్నది.
అది సర్వతోమఖముగ నున్నది. మాతృముగ జూచిన నీ విజ్ఞా
నము వేదాంతుల బ్రహ్మతత్వమువలె సామ్యతావ్యాపియ్య
కేత్రవంతమై సమగ్రమై యనాద్యవంతమై యన్నదన్ను బాలి
యున్నది. మానవజాతి యిది సంపాదించుకొనుటలో విశేషశ్రమ
మొనర్చి తరతరములు రెన్నులాడుకొని వాదోపవాదములు
జరిగింపుకొని తేల్చికొని తయారొనర్చుకొన్న మహానిధియే ఈ
విజ్ఞానము. ఒక దేశములో—నొక భాషలో—నొక కాలమున—నొక
పరిసర—ననుసరించి యేకవిధముగ విజ్ఞానము దొలుకుచు
నచ్చింది. ఇట్లుండ అనేకవిధముల వేరే సహజయు: ములనండి
దొలుకుచువచ్చిన యీ విజ్ఞానము స గ్రహించుకొని క్షణ విధిల
కందింకల భాషామత్యలెనుగు లెల్లియే నిర్వచనముగ భాషాభి
వృద్ధి చెప్పవలెను. విద్య నట్టి విజ్ఞానములో మాంచి తేల్చుకొని
లెల్లి వృద్ధి. తోడి వారలతో దొట్లు సాడు పడ కల ని
వచ్చును. అహో! ఈ విజ్ఞాన మెన్నివిధముల బ్రకాశించుచు
న్నది. నరమనిషా, ధర్మమనిషా, నీతియనిషా, తత్వమని
షా, తగ్గవనిషా వేయునెల సంపూర్ణములనిషా (బ్ర
హ్మచర్యమనిషా, సంయమల మహాశక్తులయన నా వహాశక్తుల
విజ్ఞానభాషలనిషా ని టై నొప్పి విధముల రేడి ష్య మా
నమై దిగ్యతేజస్సుతో బ్రకాశించుచున్నది. అహో! యిది యొకరి
సాక్షుకాదు. యొక జాతిమాత్రమే గర్వింపవలసిందికాదు. ఇది
యొక దేశమునకనుభవయోగ్యమై యొక దేశమునకు అనుభవం
పాకు. లేకపోదు. భగవద్గీతలో గల ప్రతిమానవుడు ననకేల,
ప్రతిప్రాణియు హయగ న్నెచ్చునా దనకులసినంత యనుభవం
ప గలిగినంత—తాజయ్యంత ప్రాణి యానందింపదగిన సౌల
భ్యమొందియున్నది!! ఇటు సర్వజ్ఞానాధా మైన విజ్ఞానము
చు న యొంధ్ర భాష లోని కెంతవ అ క వచ్చినది?
అని ప్రశ్నించుకొన్నచో యే మి యు నీ కే కట కటా!
వేదములు—వేదాంగములు—స్మృతులు—కాత్మ
ములు—వినియును దెలుచుచోలే విదికానసినను మనమున్న
వృద్ధియన దేశభాషకడకు బరువెల్లరింపినదేకదా. పోసిండు పురా
ణములైన బూర్గినున్నా; లేవు లేవు. ఇంతటితో విజ్ఞానము
పూర్తియైనదా? ఏది భాషకాత్మములేని రసాయనాత్మ
మేది? గలితి కాత్మ మేమెంచుచున్నా? ఇంకా? మి
సూర్యకాని భూగోళము (భూగోళాని తేజస్వి నొక్కగంధమై
నను మన తెలుచుచున్నదా? ఎన్నుచుని యిట్లు వివక్షింతుము.
మొత్తముమీద నటు సంస్కృతమా—నన్ను విజ్ఞానముల ఇన్ని
నాళ్లు సమావాసమొనర్చినను మన తెలుచునంటినదికాదు ఇటు
నాంధ్రాది భాషలలో గల ప్రాకృతికాత్మియ విజ్ఞాన మిన్ని
నాళ్లు నా రి సౌలకలోనున్నను మన తెలుగు గంభీరమిం
కొనలేక పోయింది—ఎటువచ్చినను ఎన్ని యు:మునుండి క్రమ
పడి పూర్వము సంస్కృతభాషాభి మానుల యభివృద్ధియో
ధములనెట్లో రిప్పొచ్చునీ నను నిప్పుటి యు:గభాష వ్యామో
హముల నెమ్మోహనాత్మములనెట్లో తేల్చింపుకొని ప్రేరేపె
లేర్పించ దగిన పురాణములు బరువెల్లరి బంధముతో
బ్రాతలాడుచున్న ప్రబంధములు అమ్మకూటముల యాధారమున
నకరించిన కొన్నిదినములు కొన్ని నాటకములు కొన్ని చిలరు
మూరమే మన తెలుగు భాష సంపాదించుకొనవలసింది. తెలుగు

(గాడె సరసింగరావు గారు)

కావున భాషాభివృద్ధి యనుటతోడనే ప్రబంధములు
కుడిపించినను నాటకముల నర్పణతోడను నవలల వానలతోడను
నిఘంటుల నరములకును వ్యాకరణపు వర్ణదలకును ఛందోబంధ
ములకును మౌఖికమే పూరింపబడినవో విజ్ఞాన సముద్ర ముపాం
గజాలదు ధృక్ కాస్త్రములు, తగ్వీకాస్త్రములు, తిర్క్కములు
జ్యోతిషము, భగవద్గీత, జీవము, క్రైస్తవ భౌతిక శాస్త్రమునాది
సమస్త కాస్త్రములను ఇప్పటికి మానవజాతి నంతరించుకొన్న
విజ్ఞానవిమర్శము నతర్హణగా ఎని భాష యభివృద్ధి పొందిన న
యది నార్థకముగును గాని యన్వయిభవమున గా నెరుు. ఇట్లునుటచే
గాక్ష్యప్రవాణ్ణి యభ్యర్థకునుట నాయభిప్రాయముకాదు. కావ్య
ప్రయోగముతో నట్టి మనాత్మరక్షయల్పమును భవలలో సత్వ
రమున ప్రాంఘింపవలెనని నాయభిలాష. భాషాభివృద్ధి యప్పు
డుకాని మననంబు జాడకాలము. అంధభాషాభిమాను లెల్లరు నీ
పరమార్థ మూహించుచు గాత !

నవలలు

(రావు వేంకట రావుగారు)

16-17 శతాబ్దము లెట్లు ప్రబంధముగా ముఖని ప్రఖ్యాతి
జేసి, ఇంకో అప్పే మునుమున్న నీ యొక వదవ శతాబ్దము నకలా
యు మని ప్రశస్తి నొందుచున్నది. కవిరత్నమున దగ్గు పింఠి
నూరనూర్వుని శతాబ్దాల్లో దిను ముని నీనూరని విధానము గోచరి
మగుచున్నది వచనరచనకు సూర్యదర్శకులు శ్రీశ్రీకృష్ణలెన రావు
బహదూర్ కందుకూరి వీరేశలింగంబంతులవారు. అప్పటినుండి
యు కౌసాంబులవయులు నకలారచనకు గడంగిని ఆయుని పాత

నీలకును, భావాభిమానమును నుదవీరకరములై గౌరవించి
 బడుచున్నందున కల్పితములగు, చరిత్రసంగమములును, కన్న
 డాంగ్లవంగాదిభాషల కనువాద మొనర్పబడియు. దేశమునందె
 ల్లెవల వ్యాపించుచున్నవి. భాషావేద జేయబూనుకొనిన గ్రంథ
 మాలలకుడ నవలసారస్వతమునకే మెచ్చి బహుమానముల
 నిచ్చి ప్రోత్సహించుచున్నవి. నవలారచన కొంతకరకు భాషా
 క్రమరమునకు దోడ్పడినది యొక్కకొక తప్పదు. చక్కగ
 మృదుమధురమగు శైలితో వచన రచనా శక్తియును వ్రాయన
 కాఁడు బయలు దేరుటకు నవలలే ముఖ్య కారణములు. కాని రాను
 రాను "తొడమదిరి యూరలల్లియైన విధమున నిరర్థకము
 లగు నవలలు బయల్పడలి శోచనీయమధను బొందుచున్నవనట
 నిక్కమము ఒక నవల కొంతకాలం యనకరింపబడుచు నొకే
 విధముగ, ప్రావచించి వివరముగవుడును, మాయవేషధారియు
 నగు యొక విరాగిని వివర్ణరంపరించే విచారాంబుధిలా
 ముంచి విశేషాలొచ్చా నెమగున్నగ జేయుటయో, లేక
 అశ్యాయాధుషను అందగాడు నగు పాంథుని దూరాదాగమన
 క్రమగంజనిత శ్లేషదీందువులకలనమైపరపించి దొంగలచేతనో,
 శత్రువులచేతనో పట్టించుటయో లేక కత్తుల యుపింపులు, కర
 ములు ఖండింపబడిన వారి కఠోరధ్వనులచే మిన్నముట్టుచుం
 డిన రజరంగమునో పన్ను క్రడర్పించెదరు. మరికొందరు పతులు
 కిలకిలారాము లూగర్చుచుండ - వలయపవనుని రాకకు మెచ్చి
 ప్రహరతడియొగ పికారులకు బోవు కమయమున అల్లిల్లిగ నల్ల
 కొనిన పూపొవరింజినో, మరుగుజ్జుగ బెరిగినలేమావిగున్నకడనో
 అవివాహితయు, అనన్యసామాన్యరూపతయు నగు నొక కాం
 తాలావను కామజ్య పీడితురాలినుగ జేసి తద్బాధోపకమనా
 ర్థమై నూరిన కమలాకుడును, నూనూగు మీసాలవాడు నగు
 ఆనానబాహు నొకనిని యంటగట్టి ముద్దుల గడచివలతోడను, దిగి
 కాగలలతోడను మత్తెక్కించి యొడలు తెలియని మన్మథకీడల
 జెల్పి చదువల కనవూతను, కనులు జింపజేయుచుం
 డిరి. కథాకస్తువును మాట్టరేమో చూడకన్న కూన్యమై
 యొకేక్కో గనబడును. కథాభాగమున నన్యమునును, ఆద్రు
 తములు, అంగరములు నగు వివరములచే వెంపుజేసి అనవ
 సరపాత్రల ననోన్య విదధములగు సంభాషణలొనికొదిపి నవ
 లావిధానమును నింప జేయుచుండిరి. తెటల్లెమును భాషలో
 రచించుట లోకోపకారమును, నూతనరచయితల యభిప్రాయ
 మునై యన్నదని ద్రమించి భావగౌరవమును చెరిచి వ్యాక
 తమును వెనుక వేయుచుండిరి. ఇక ఆపరాధ పరిశోధకనవ
 తుడ వివిధపూర్వములను బూడక మనుష్య సాధ్యంబులగు స్త్రీ
 ములను పరిశోధకనిచే జేయించి వివరభావమును కలిగించుచు
 న్నవి. ప్రారంభమున కేవల సందర్భము తప్పదు. కథను జదు
 వుటకు ప్రారంభించినంతనే దోషతత్వో నర్థోప తత్వో
 మనమే నిర్ణయింపగలము. గంభీరార్థముగానరాదు. రసపోష
 నము కూన్యము. భావనావిలోకనమునకు చిత్రిక భావదర్శనమును
 వేయు కలంపుతో, అనుచితములును, అసందర్భములు నగు అశస్థ
 లను పాత్రల కఠోపించి లోకవిదధములగు ప్రకటనలు చేయు
 చుండిరి. ఇట్టి నవలకలన ప్రయోజనమెద్ది? గ్రంథకర్తలకును
 ప్రకాశకులకును గౌరవము లేకుండుటయేగాక వారు తలంచి
 ట్లు భాషాభివృద్ధియగుట మాని వివాదమును బొందుచున్నదను
 నిశ్చయము. అంగ్లేయులు తమ భాషలోని నవలలు భాషాభి
 వృద్ధి కంతయో తోడ్పడుచున్నవని వ్రాకుచుచున్నారు.
 పాల్ గు యొక్క నవలలను జదివిన గొన్ని వివరము
 లును, ఛార్లెస్టు డీకెన్న యొక్క నవలలను పఠిం
 చిన మరికొన్ని సంగతులను తెలుసుకొనుట కనుక యొక
 కాని కొటి సంబంధింపక నూతనపరిశోధనలచే గ్రాంతిక్రొత్త
 ధానముల బ్రకటింపుచున్నవి. అట్లే బకించెంద్రుడు, దత్తు
 ముదిలగు సంకమనోయులు నిపుణులచే రచించిన గ్రంథము
 ద్వితీయములై యున్నవి. కంగభాషానాండి అంగ్రికిరింపబడిన
 గ్రంథములే కొంతవరకుపక్కతి గావించుచున్నవి. కాని మూల
 గ్రంథమునకు భిన్నముగ చిరమార్పులు చేయదలచి చెరచుచుం
 టి. ఈమధ్య కొందరిట్టి గ్రంథములే బహుమాన పరిశీలకు
 లవసానులుగా నిర్ణయించుచుండిరి. పుస్తకాస్థానములై స్వ
 భాముననే ప్రక్షిలకత్తరముల నీయవచ్చునట. పుస్తకమును
 నినవాడే అభ్యర్థుడు సుందర్పించెడు. ఇట్టి గ్రంథములకు
 పరిశీలనలను బొలుచు కాలమును, ధనమును వేచ్చించుట
 కు అతిలాభి మేదియులేదు. భాషాభిమానులకు సోదరులారా?
 మీభాషాసేవికు బందనములు ప్రోత్సహించుకదా
 పాత్రల జొచిత్తము - కథాభి
 శో పరిక్షించి ప్రకటింపుట
 కత్తు గ్రంథములు బయల్పడలి
 బడుట

ఆధునికాంధ్ర కవులు

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము గారు

ఈయన సరసవచన రచనా కవిత్వా ప్రవీణుడు. ఈయన కవిత్వము గద్యమునందెంత ప్రాథమికమైనా ధారాత్మకముగా వున్నదానికంటే మృదుమధుర పదభూయిష్టమైన ప్రామాణికమైన పండిత సామర్థ్యవైక వ్యవస్థలై చిలకమర్తియన్న యాదో, తద్యమునందును ఉపన్యాసభోగ్యమందును గూడ సంతోషాభిమానములతో యర్థభారా సంయుక్తమై మృదుమధుర పదవిజృంభితమై పీఠులకై విరాజిల్లుచుండు. ఆంధ్రదేశమున నవలారచనా ప్రాశస్త్యమును మనము వదలిన వారలలో నీయన ప్రధానమైన వినతికెక్కను. బహుమానమందేగాక చదువరులకు నవలలను చదువుటయందాసక్తి కలిగించిన వారలలో ప్రథమదీక్షకుడే యని ప్రతిభ గాంచెను. నాటకాదులను గూడ నవలల ఘక్ష్మిని గులభ్యతైలిని ప్రాతొచితముగ రచించి నాటకల కథిరచిత్యమింది యాంధ్రదేశనాటకాలయందంతట నక్షయోత్సాహమున బ్రవర్తించి బ్రాహ్మణమతమునం పోసిన ముప్రసిద్ధ డీక్షకుడే. ఈయన నాటకాదులన్నియు సాధారణముగా 1889 సంవత్సరమునండి 1890 సంవత్సరములో వ్రాసినవై యున్నవి. ఈయన భాషాసేవ యందెంత యతిలాషియో సంఘసంస్కరణమందు గూడ సంతోషభరితమగుచున్నది. ఈయన ప్రథమసంస్కార భాద్రపద బహుళ చతుర్దశినాడు 1887 నెవై బయ 26 వ తేదీన జనన మొందెను. వీరి నివాసస్థలము కృష్ణాజిల్లామందు భీమకామములో వీరవాసరగ్రామము. బ్రాహ్మణులు. భూమతి తమ్మిరయన్న సంతతి తమ్మున కిచ్చివేసెను. వీరిది మాడెను గౌరవము. ఆంధ్రసంజనాత్రము. ఆరామద్రవిదులు. తల్లిడి వెంకన్నమతులుగారు తల్లి వెంకటమ్మమ్మగారు. ఆపై నెల్లెల్లెడు మాతృయ. సంతానము లేదు. తమ్ముడు కృష్ణమూర్తిగారు. ఈయన కద్దరు మేన కొడుండు కలన. వారిరువురకు భర్తలు మరణించి నీయనకద్దనే యుండిరి. ఇండు పెద్ద యామెను తెలుగునందు మిగుల పండితురాలుగ నొనర్చిరి. ఈమెకు నేడేండ్లవిద్వత్ కలదు. రెండవ యామెకు మువ్వల విద్వత్ కలదు. వీరిల్లరు నీయనకద్దనే యుండిరి. సంస్కృతాంధ్రపండితులగు బ్రహ్మశ్రీ పురాణమండ మల్లయ్యకాశ్రియగారు వీరి మేనమామయ్య విద్యార్థురయైవూడ నుండిరి. ఈయన వీరవాసరమందు ప్రభుత్వమువారి లోపరు నొకడనీ పాఠశాలలో చెన్నాప్రగడ లక్ష్మీనరసింహయ్యగారి యుపాధ్యాయత్వమున 1878 సంవత్సరమునండి 1881 సంవత్సరమువరకు విద్యాభివృద్ధి గావించిరి. తరువాత నరసాపురమునందలి యున్న త పాఠశాలలో 1889 సంవత్సరములో ప్రవేశించి 1888 సం॥ రం॥-అనగా 2 సం॥ ౧౧లో అక్టోర్ ఫోర్త లోపరుపాత్ర అను పాఠములను ముగించి రాజమండ్రిలో ప్రభుత్వమువారి కళాశాలయందు 1889 సంవత్సరంలో ప్రవేశించి 1887 సంవత్సరములో ప్రథమ పరీక్షయందు కృతార్థులైరి. విత్తము రాజమండ్రి ఇన్స్టిట్యూట్ ఆర్ట్స్ స్కూలులో 1887 సంవత్సరమునండి 1894 సంవత్సరమువరకు ఉపాధ్యాయత్వము వహించి ననవేసి 1894 సంవత్సరం జూలై నెలలో బ్రుయినింగులో ప్రవేశించి 1895 సంవత్సరమున ప్యాగ్యం ఆ సంవత్సరముననే మున్సిపల్ వారి లోపరునొకడనీ పాఠశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగాం బ్రవేశించి 1898 సంవత్సరమువరకు వహించెను. యాయన యుపాధ్యాయత్వపదవిం దుండునపుడు చరిత్రసంబంధముగ సంజు తేడియ ఈయన మేధాశక్తి సంపన్నత కల్ల ముఖ్యములై యుండి కావలసివచ్చినందు బాల్యం కంతయేని యుపయోగకరముగ నుండుటయేగాక లోకులకు కూడ మిగుల సహకారయై నిఘంటువులకు పరిగణించబడుచుండి యున్నట్లు ముప్రసిద్ధము. 1878 సం॥ త్వరమున ఈయనయు కీ॥ శే॥ పోలవరం జమీన్దారు గారును సుభయులును కలసి సరస్వతియనుమాసపుత్రుని రాజమండ్రియందు నెలకొల్పి అందు ఆలస్థానందరీ మొదలగు వారలగురించి వ్యాపాదేశగాక సౌందర్య లీలక యను నవలను ప్రచురించిరి. 1899 సంవత్సరములోనే శ్రీ జమీన్దారుగారితో కొన్ని కాలములపై విడిపోయి యావత్సమయనే హిందూ లోపరునొకడనీ పాఠశాల నొకదానిని స్థాపించి అందులోనే చరిత్రోపాధ్యాయులుగా 1907 సంవత్సరమువరకు వహించెను తరుమేధాశక్తి విశేషముచేత మిగుల మెప్పుకవడిరి. 1891 సంవత్సరమునండి యావత్సమయ దృష్టి సంకరాంతుల కారణించి 1905 సంవత్సరమునకు పూర్తిగా తిరిగిపోయెను. అయినను తమ బుద్ధి బలవీశేమంబున వాంఛ్యగ్రంథరాజులు క తమ్మననంది (ఆంధ్రమెలకు) అను మేన పుత్రుని యావత్సరావుబహుద్దుర కలి వీరేశలింగం పంతులుగారికి ప్రయమితులు.

ఈయన స్థాపించిన యావత్సమయ 1907 సంవత్సరమున శ్రీ పంతులుగారి వశము చేయ నడవడియే హితకారణీ కమాజము కరవున వీరేశలింగము మొన్నులు అను పేరిట నడిపింప నృద్ధిగాంచుచున్నది. 1906 సంవత్సరమున మనోరంజ యను మాసపత్రికను స్థాపించి 1909 సంవత్సరమువరకు నడపి మనవేసి మరల 1916 సంవత్సరమునండి 1917 సంవత్సరమువరకు నడపి విడిచిరి ఇండు ముప్రసిద్ధులుగు నుపాధ్యాయుల జీవితములను చరిత్రాంశములగు కథలను నవలలు నాటకాదులు ప్రకటింపుచుండిరి. 1908 సంవత్సరములో ము॥ తురకాల నొక దానిని స్థాపించిరి. 1910 సంవత్సరములో తేజమాత యను వారపత్రికను స్థాపించి 1919 సంవత్సరమువరకు నడపిరి. ఇండు చాస్య ల్లరి యను చాస్యరస పూరితమైన ప్రహసనములు చదువరులకు మిగుల విసోదమును కలిగించుచుండెడివి. సంఘసంస్కరణ రాజకీయాది విషయములకుడ నిర్వృత్తమైన తైలిని బ్రాయబడుచుండెడివి. 1914 సంవత్సరములో పంచమలోపరునొకడనీ పాఠశాలను స్థాపించిరి. ఇది యాంధ్రదేశపు పాఠశాలలన్నిటికంటె విద్యాభివృద్ధియందు ప్రధానమైదిగా ప్రసిద్ధికెక్కెను. దీనికి శ్రీ పితాపురం నుపాధ్యాయుల కొంత భగవాహాయ్య మొనరించిరి. ఈయది 1922 సంవత్సరమువరకు కరీరమునలి ఆస్పత్రుకేత గూడూరు రామచంద్రరావుగారి జాతీయవాదులు కలనచేయబడెను. శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారి చి.తామణి నవలా బహుమానములలో నీయనరచించిన రామచంద్రజయము 1894 సంవత్సరములోను "హేతులక" 1896 సం॥లోను (అచల్యాయ) 1897 సం॥లోను ప్రాథమిక బహుమతిని బడసెను. వీరు రచించిన గ్రంథముల వివరము శ్రీ గురుజననము నాటకము 1889 సం॥ నీతాశ్యాణము, కీచక భధ 1889 సం॥ కలనాటకము నాలుగవములు 1890 సం॥ మిగిలించి. (1892 సం॥ పూర్తి ప్రాపదీ కలనము 1889 సం॥ జూలై గయోపాఖ్యానం (1889 సం॥, పారిజాతా శమానము 1890 సం॥ మే జూన్ నెలలో చతురచక్రచాసము 1909 ఆరంభము మనోరమపుత్రులలో 1919 లో ముగింపుప్రసన్న యాదవము 1909 సం॥ పార్యతీపరిణయము 1901 సం॥ హేతులక 1896 సౌందర్యలీలక రెండు భాగములు 1898 అచల్యాయ 1897 రామచంద్రజయము 1894 నుపాధ్యాయుల జీవితములు మూడుభాగములు 1906 వరకు మనోరమపుత్రులలో విసోదములు మూడుభాగములున్న కర్పూరమంజరి మొదటి భాగమును రాజస్థాన కథాశ్రీ రెండు భాగములున్న ప్రథమ గోదావరి మండలభధ 1898 సం॥వరకు. 1918 గణపతి రెండు భాగములు 1916 సం॥లో కొంత మనోరమయందు ప్రకటితము మధాకరశృంగదము. 1916 కిద్దాళ చరిత్రము 1916 రాజరత్నము 1916 ఈయది యింగ్లీషునందుండు (డికెన్స్) నోవలగాం టిది. గురుగోవిందు 1909 నుంచి 1912 వరకు పూర్తి. హాక్ చరిత్రము 1909 నుంచి 1919 వరకు పూర్తి. సీతు గురువుల చరిత్రలు నానక్ మొదలుకొని గురుగోవిందువరకు వ్రాసిరి కర్పూరమంజరి 1908 సం॥ నుంచి 1909 సం॥ మనోరమయందు పూర్తి. హాస్యకల్పి తేజమాతలో 1910 నుంచి 1919 సం॥ మధ్యలో వ్రాయబడెను. మణిమంజరి 1910 సం॥లో ప్రారంభము 1914 సం॥లో ముగింపు. కృష్ణదేవి 1910 ప్రారంభము 1914 ముగింపు. భారతకథామంజరి ముగ్ధ గుప్తులు 1910 ప్రా 1914 ముగింపు. ఒక కరిష్యాకథ ననునది వ్రాయబడెను. రఘుపతి చరిత్రము. 1917 సం॥ ప్రచ్ఛన్న పాదవము. (1919) రామకృష్ణ 1920 వ్రాసి 1922 లో ప్రకటించెను. రెంజుమిన ప్రాంక్షిన్ 1916 కృష్ణ వాసవత్త 1916 మధ్యమవ్యాయోగము 1916 మొదలగు భాగనాటక గ్రంథములను వ్రాసి ప్రకటించిరి. ఈయన ఆపస్తంబమును బద్ధములనుండిన 1887 సం॥లో డబ్బోరియా నుపాధ్యక్షి జరిగిన మొదటి జూరీకి మాత్రము కొన్ని పద్యములు రచించి ప్రకటించిరి. తరువాత 1888 సం॥లో వారి యుపాధ్యాయులు శ్రీ నాథ వేదం వెంటపలం పంతులుగారు రాజమండ్రి విడిచి వెళ్లినపుడు వారి విద్యార్థులతో నాటక బహిరంగకథ యందు పంతులుగా యేడ కృతజ్ఞా మాఘటై చదివిన పక్ష్యములై ప్రారంభము. యాయన ప్రథమ గోదావరిమండలకథయందు చదివిన పద్యములు నేటివరకు రాజకీయదృష్టవశముల నన్ని కొన్ని పోట వానిని క్రొడీరించుటబట్టి వీరి విమర్శన సంకల్పి సందృభకర్తయై కవనాసానుర్భవము నెల్లడియగుచున్నది. వతీయ వీరి గ్రంథములందు ప్రాతొచితమైన సంభాషణలను స్వభావరసమున మృగచంద్రవైఖిలో మిగుల సాంపు నలంకరింపబడియుండుటబట్టి యే వీరి నాటకాదులు శ్రీత్రా తక్కువలందు మిగుల ప్రసిద్ధమై ప్రవర్తన యోగ్యములై విభాగిగాంచియున్నది. వీరి గ్రంథ

కృష్ణ దేవ రాయలు మాతృద్రోహియా? జనరత్నదయకుంటె దుర్బాధా?

(జనముంచి సీతారామస్వామిగారు)

ఆంధ్రసాహిత్యం, పండితులారా, కవిత్వంలారా, విమర్శకులారా, శ్రీ ప్రశ్నలకు సమాధాన మొంగగలసిన బాధ్యత మీ కందఱకుం కలదు. మీ యందురా? డిసెంబరు 17, 18 తేదీలను చిత్రాడలో జరిగిన ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి కమిషన్లో పంచమ వార్షికోత్సవ సందర్భమున శ్రీ ఉమర్ ఆలీమ కవిగారు మనుచరిత్రనుగూర్చి యుపన్యసింపుచు - నందులోని కొన్ని పద్యములు చదివి, "కృష్ణదేవరాయలు మాతృద్రోహి. ఆంధ్రదేశమున కతడు చేసినంత యపకాము మరెవ్వరైనా చేయలేదు. రాజులు జనరత్న దయకుంటె దుర్బాధుడు. జోగన్ నాలా బాగు నాశ్వలను మించు దారుణ మాతృ లాసరించి. సాపి. ఆతని నాంధ్రులంజలు నేల గొరింగుచున్నావో తెలియదు. అతడేమాత్రపు గౌరవముతోను చేర్చుకొనదగిన వాడుకాదు" అని గొంతెత్తి స్పష్టముగా, సాహసముతో బలికిరి. ఆ వాక్యములు సరళి బాంబులు పడినట్లు నెల్లెరు. "ఎమి, యానిక రీతము!" అని సభ్యులు గుసగుసలు వోవడొచ్చిరి గొందఱు పండితులు తమిళ మే ఆలీమకవిగారి వాగ్దోషి కడ్డడి తడభి ప్రాజునులను ఖండింపడలించిరి. కాని ఆనందంపము ప్రకాపింపగలసిన సమయమున భీష్మకర్తన ప్రదర్శనకు గోపాయన సంతోషముచే వాగ్దర్శ మొనరింప బూరైరి. ఆలీమగారి యుపన్యాసము 18 వ తేదీన ప్రాతఃకాలమున నైనది. వారు దానిని ముగించిన పిమ్మట శ్రీ చెళ్ళపిళ్ళ వేంకటాశ్రిగా రాంధ్రభాషా ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి ముప్పటినుంచు శ్రీకృష్ణదేవరాయల యాంధ్రభాషాభివృద్ధిమున చేసినకార సమయ జిత్యమును ప్రశంసించిరి. మధ్యాహ్నము శ్రీ కంచం వెంకటరాజు సాంఖ్యాయన కర్మగాతరై "కృష్ణవారిని నిందించుట గూడఁ చేసినప్పుట కొకమార్గము కాబోలు"ని చమత్కారముగ నుదించుచు ఉమర్ ఆలీమగారు తమ యభిప్రాయములను లిఖితపూర్వముగా నెల్లడి తమని యక్కడనున్న పత్రికానిలేఖకులతో జేప్పించి తెల్పుచు, వానిక వామనూడ లిఖితపూర్వముగాం బ్రస్ఫుర్తరీతయ విశ్చయించుకొన్నట్లు జరికిరి. తరువాత పత్రికా సము లేమియు జూగలేదు. సభాధ్యక్షులై శ్రీ కొమ్మరాజు లక్ష్మణరావుగారు కార్యక్రమం తోవనవ్యాసమున ఆ విషయమునుగూర్చి యిండుక మచ్చటించుచు, రాయలు తురకలను వధించుచేత ఉమర్ ఆలీమ కవిగారు జేసిన కోపములతో ననగి డిట్టిట్లు సభ్యులు తలవ నచ్చుచియుం, గాని హిందూ మనామృదీను సమ్యేకము జోజు భాతీయ తెల్లము పాటుడుయన్న యాతరుణమున ఆలీమ కవిగారు తిట్టించిన వాక్యములను మోక్ష్యమునో బలికెయిండుచిరి తము విశ్వసింపజాలవనియు, సత్య ప్రకటనాధమై సద్విమర్శముం జరిగింపలెనన్న సమర్థతముతోనే ఆలీమగారు మాట్లాడినయు నై. మత్యమును చెడఁ గాట్టు మాట లేద్యు నాడరాదనియు సంతేపముగ సరసముగ నుడిచిరి. కాని, సభ్యుల మృదనులుగు కాలి చేహత లేదు.

లానాటకాడి గ్రంథము లెన్నో మార్పులు గాంచి వలకొలిచి విక్రయంబులందుంటి వీరి గ్రంథరత్నములయొక్క ప్రాశస్త్యంబు నెల్లడియగుచుండ నేను వేజుచెప్పకే, మీ వార్తకా వస్థయందుండియు వ్యయప్రయాసలకొర్చి భాషాభివృద్ధిముతో భాషాసేవ యొనర్చుచున్నందుకు నాంధ్రులెల్ల కృతజ్ఞులై యిట్టి సాండిత్య ప్రకర్షాంతులను భాషాభివృద్ధిలను భాషాసేవలను ఆంధ్రమహాజనులు భనాదిపాఠోపి కాదు లొనగి పాచ్చరించి యింకను గ్రంథరాజంబులను వ్రాయుపొత్తుపొంచి వాజ్మయభివృద్ధి నొనరించి చేసోదారతలై యాంధ్రమాత యాశీర్వాదంబులంది మరుచిరి కీర్తియంతులై వరలెదనుగాక. యీ మహానీయులను నిట్టి కవలాయునకు భగవంతుడివిధికాయురారో నై స్వీకృత్యాభివృద్ధి లొనగి డిట్టిం గాక యీ సాధియచు నీ దిన చంద్ర ప్రభుమనా వ్రాసి నాంధ్రసాహిత్యమున జేసెను.

చెలికాని లచ్చారావు

—వసంతుడు.

- శా వ ల్లి, ౬-౧-౧౯౨౩.

పి. శి. వ. అందుకో, ఆయుర్వేద సమాజం,
(3651-4) మోక్షి-మోక్షి.

PART 1

భువనగిరి, విశాఖపట్నం, ఏప్రిల్.

తెల్లగాఫీ అక్రమము: “ఇండస్ట్రియల్” పేరుతో

మా విలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత
 బి. శ్యామసుందర రావు బ్రదర్స్,
 ఆయుర్వేదావధాలం, పురంపురం, గంటాం ఇండియా

ఇట్టి సానా వ్యాధులు (వల్చులు) లేక వ్యాధులు
ములా? యను నిరూపించుటకు సరికొనదును సంఖ్యాత్మకము లేదని
కానీ వ్యాధి యాధారముగాని వేరొక గాదు.

అమృతాంజనమూ శివో, మదరాసు-బొంబాయి

GRAND CLEARANCE SALE!!

Only a few Days.

సగము వెలులు! కొలదికాలము మాత్రమే!! సగము వెలులు!!!

కవిరాజు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి

త్వరపడుడు!

బొబ్బిలియుద్ధము 1-0-0.

త్వరపడుడు!!

సగము వెలుకు ఈయబడును.

ఈ క్రింది పుస్తకము లన్నియు సగము వెలుకు ఈయబడును.

నాటకములు	రు	సంస్కారణి (నాటకము)	
స్వస్థవాసనదత్త	0 6	అహల్యాశాపవిమోచనం	0 12
అభిజ్ఞానశాకుంతల	1 0	రాజకుమారిద్రుపదచరిత్ర	0 4
విక్రమోర్వశీయము	0 8	అశోకగర్వవిగ్ధిని	0 10
లంకాదహనం	0 12	హాస్యపుపాటలు	0 6
చండకౌశిక (హరిశ్చంద్ర)	0 10	కర్ణసామ్రాజ్యము నవల	1 0
హనుమద్రామస్సంగమము	0 10	సీతావనవాసము	0 10
సంగీతవిష్ణులిల	0 12	ప్రాద్దుపాడుపు పువ్వులు	0 12
స్వరాజ్యధ్వజము	0 12	రామదాసుచరిత్ర	0 4
సారంగధరనాటకము (వినుతి)	0 12	అశోకుడు	1 0
శ్రీనివాసకళ్యాణము	0 8	అజానవలలు 16 రకములు	1 0
శ్రీకృష్ణ తులాభారము	0 12	భగవద్గీత	1 0
బొబ్బిలి యుద్ధనాటకమునకు వ్రాయువారికి నవలలు, చరిత్రలు			
యా క్రింది పుస్తకములలో నేదేనుకటి సగము వెలు కీయబడును. వర్తకులకు యీ రేట్లు వర్తించవు.			
నాటకములు		క్రీడవి	నవల
పాదు కాపట్టాభిషేకము పాల్లిన	1 4	లలితకుమారి	నవల
సారంగధర	0 8	పెద్దాపురసంస్థానచరిత్ర	0 10
సరస్వతి	1 0	డిటో చిన్న తెనుగు	0 8
పూర్ణిమ	1 0	జాతక మర్మబోధిని జ్యోతిష గ్రంథము	1 4
కనకార (పాటలతో) చంకే	1 4	శుక్తిమతి	నవల
సతీతులసి	1 4	చంద్రశేఖరము	నవల
సంపూర్ణ రామాయణము	1 4	ధరణికోట	నవల
సంపూర్ణ ఉత్తరరామాయణము	1 4	వ్యవహారచంద్రిక	1-0-0
బుద్ధిమతీవిలాసము	1 0	డిటో (తగ్గిపుధర)	0-4-0
రసపుత్రకదనము	1 0	బొబ్బిలియుద్ధవచనం	0-2-0

మరా:— ఆర్డరుతో సగము సొమ్ముపంపవలెను. దూపాములోపు ఆర్డరు వి. పి. గా పంపబడవు.

సరస్వతికళాంధరు! వెల రెండు అణాలు మాత్రమే!!

చక్కని 16 పానుల గ్లెజుకాగితములపై

నాలుగురంగులతో ముద్రింపబడినది.

12 నెలలుకు 12 కాగితములు

తెనుగు పండుగలన్నియు గలవు.

మీకు పుస్తకములు సగము ధరలకు కావలసిన యడల మా క్యాటలాగులోని సెప్టెంబరు, డిసెంబరు నెలలు చూడుము.

అనన్యాయ క్రొత్తనాటకము: వెల రు. 0-12-0

ఈ నాటకము కొనువారికి ఒక క్యాటలాగు ఉచితము.

N. B:— ప్రతి ఆర్డరుకును ఒక సరస్వతి కళాంధరు ఉచితముగా పంపబడును.

పై ప్రకటన భాషాభివృద్ధి సేయ సమకట్టినదని పాఠకు లెఱుంగుదురు గాక.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు.

రాజమండ్రి గోదావరీబుక్కు డిపో

ఆంధ్రసారస్వతమహాసభ

నందూరు

ప్రతినిధులకును, ప్రేక్షకులకును విజ్ఞప్తి

1923 సంవత్సరము జనవరినెల 20 వ తేదీ 21 తేదీ లను (శనివారము) జరుగనున్న 26వ ఆంధ్రసారస్వత మహాసభకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నందలి వివిధ పక్షములలో 26 వందలకును, కవులు, సారస్వతాభిమానులు, కవుల దియవేయ బ్రాథ్మకులు, ప్రతినిధులగు, భోజనాదిగతుల నిమిత్తము రు 10-0-0 చెల్లించవలెను. భోజనాదిగతులకు గోరు ప్రేక్షకులు గయి తము రు 10-0-0 చెల్లించవలెను. తక్కినవారు చెల్లించకకర్తర లేదు. ప్రతినిధులుగాని, ప్రేక్షకులుగాని తా మేబండికి, ఏదిన మున విచ్చేయుచు ముందుగా తెలిపిన బాగుండును. వ్యాసము లనువాసి శిష్యులు జదువగోరువారు తాము ఏవిషయముపై నెన్ని పుటలు వ్రాసిరియో, నెంతకాలము కవిగోత్రై నిలిపియుంచ వలసియియు ముందుగా తెలిపిన బాగుండును. దయచేసి ఆన కాళము కలుగజేసికొని యీ సందర్భము గతయొక్క ప్రామాణ్య మును గవనించి సారస్వతాభిమాను లెల్లరును విచ్చేసిభను విజ యవంతముగ నొనర్చ బ్రాథ్మకులు.

సందేపూడి లక్ష్మీరంగయ్య

అ. సుబ్బరాజు.

కార్యదర్శులు.

వ్యాసాది పోలీసు వన్ను

గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకా కాట్ర పాటి గ్రామనివాసులపై విధింపబడి వసూలుచేయ బడిన అదనపుపోలీసువన్ను వివరం.

కాట్రపాటి లక్ష్మీనృసింహంగారు రు 50-0-0, కాట్ర పాటి మంగళరావుగారు 20-0-0, కాట్రపాటి వెంకటేశయ్య గారు 20-0-0 సహా కృష్ణమాత్రి (నూలుకాలేదు) 10-0-0, కొల్లాగంగయ్య 10-0-0, కొల్లా హనుమంతు 10-0-0 మాకేసి వీరయ్య 10-0-0, మదమంచి వెంకయ్య 10-0-0, పత్తిసేని కృష్ణ మ్మ 10-0-0, బొడ్డు వెంకటఅప్పయ్య 10-0-0, మదమంచి కొట య్య 10-0-0, యడ్లపల్లి సహాయ్య 10-0-0, కోనంకి కొటప్ప 10-0-0, పత్తిపాటి మాధవరాయుడు 10-0-0, సాధులక్ష్మయ్య (నూలుకాలేదు) 10-0-0, వెలగ అప్పయ్య నూలుకాలేదు 10-0-0, మక్కెన నాగయ్యగారు (గ్రామ పెత్తనదారి గనుక) రు 25-0-0. మొత్తం రు 245-0-0

అని సంతా సీతారామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

భీమవరం తాలూకా ఉపాధ్యాయులసభ

ది 24-12-1922 నెల 11 తేదీన భీమవరం తాలూకా కృత్తి య (సాధుమికోపాధ్యాయ మహాసభ యొందగండి పురవాసుల ఆధిపత్యముచే యొందగండి గ్రామంబున తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగారును, హోనుకూలు పాద్మాపురగారును నగ ఎ. పేరుకటాం బి. పి. యల్. టిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జయ ప్రథముగా జరిగినదని భీమవరం తాలూకాసాధుమికోపాధ్యాయ సంఘము కార్యదర్శి బండారు కృష్ణయ్యగారు వ్రాసిరి.

శ్రీ వధమాంధ్రవీరశైవమహాసభ

బెజవాడలో జరుగుట

శ్రీ వధమాంధ్ర వీరశైవమహాసభ బెజవాడ పురమునంద. మాడపాటి వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారి కృతమునందు డిశం బరు 29, 31 తేదీన సమావేశమైనది. సభకు వివిధ గ్రామముల నుండి వీరశైవ ప్రతినిధులు విచ్చేరిరి. సంగీతవిద్యాక గరికపల్లి కోటయ్యదేవరగారు సభాధ్యక్షులుగానుండి సభను జయప్రద ముగా జరిపిరి. శిర్సిరాబాద్ వాస్తవ్యులు గరికపాటి కొట య్యదేవరగారు వీరశైవతత్వము, రణస్వలాసంతోషవివాహములు ఆంధ్ర వీరశైవసోదరులు వెంటనే ఆచరణలో బెట్టుట క్రోతుస్కరమనియు మొదలగు సంశయాలతో గంభీరవాక్య సము గావించిరి. కభిమలలో కొందరు వివిధాభిప్రాయములతో జరిపించి క్రితవాసమొనరినదని జరుగునంతవరకు వాచరణలో బెట్టుకొండదని తీర్మానించిరి. మొదల సభను తెనాలి వాస్తవ్యులు మామిడాల కొటిలింగం దేవరగారు ఆహ్వానము చేసిరి. వీరశైవ విద్యానిధిని ప్రోగుచేయుట వీరశైవబీదబాహుళ్య మత సాంఘిక విద్యల సభ్యునియటకు ధనసాయము చేయుట మొదలగు మర కొన్ని తీర్మానములతో సభను ముగించిరి.

యనమదల కొటిలింగం.

నవపరిశోధనముల

సభ

తటాలున ముగియుట

బ్రిటిషు రాయబారులు నేడు వెడలుచున్నారు

త్తరమునుందు చర్యను దీనుకొనునటుల లేదు

బ్రిటిషు ప్రెంచి సంబంధములు

తటాలున సభ ముగియుట

శీష్యులు:—అర్ధరాత్రి జనవరి 4, నేడు 6:30 గంటలకు తటాలున సభ ముగిసెను. ఒండొరుల అభిప్రాయములను అంగీకరించి పట్టాభిషేకమును అనుమతించుచున్నామని...

సభనుండి వీడి పోవుటకు పూర్వము ప్రెంచి ప్రజల పట్ల బోసర్లగారు మైత్రిని అంది. పోయింకేరుగారుగూడ ప్రజలను దండల ఆదేశమును గనబరచెను. తరువాత పట్టాభిషేకమును బ్రెంచి రాయబారులు వెడలి పోయెదరు. ఇంత కంటే వివరములు లభించిన అర్ధరాత్రిమున పంపబడు వాయు వార్తలతో తేల్చి తెలియ జేయుదుము.

సభ ముగియుటకు లోపుగ రెండుమాత్రము

సమావేశముగలు

సభ ముగియుటకు పూర్వము రెండు వర్గాయములు సమావేశమైరి. ప్రధానమున ఇటలీవారు తమ సూచనలను తెలియజేసిరి. వీటిని పరిశీలించుటకు సభ ఆపుజేయుటకు ప్రెంచివారు బ్రిటిషు విధానమును ఆక్షేపించుచు జేసిన వివరములను అందించుచు పోయెదరు. బోసర్లగారు ప్రత్యుత్తరమునుగిరి. బ్రిటిషువారి విధానము వెళ్ళియుండును సందేహ విశోధముగ నున్నదనుచున్నారు. ఇటుల జేసిన ప్రతిపక్షమున అందులో ఆసందేహము తగిన ఏర్పాటులు కట్టుబట్టుముగ జేయబడినవిని తెలుపుచున్నారు. సందేహమునకు ప్రెంచివిధానమునకు నిష్కలముగ భేదమునుకనుచున్నారు. జర్మనీలో చేయబడుచున్న వ్యయమును నివారించుటకు అధియము సంఘము వారి కధికార మియ్యబడెను.

జర్మను వస్తులను హెచ్చించు వలెనను ఉత్తమ సూచన అందుగలదు. అట్టివిస్తులను నిధించిన నిధితో తీసుకొనవలసి కనువిచ్చుంధ చర్యను తీసుకొనుటకు ఆటంకము కలుగవచ్చును. అందునను అనుకొన్న సందేహములను మించి పోవుటకు ఏర్పడును.

మరికొంత చర్య

పార్లమెంట్, జనవరి 4:—నేటి పుట్టాభిషేకము ముగిసిన తరువాత సభ మూడు గంటలకు మరల సమావేశ మయ్యెను.

ఇటలీయుల వ్యక్తిత్వము తెలియజేసిరి. బ్రిటిషు విధానమును విమర్శించుచు ప్రెంచివారు జేసిన ఆక్షేపముల బోసర్లగారు మరల ప్రత్యుత్తరమునుగిరి. ప్రధానకర్తలనుమీద ఎంత చర్చించి భయభావములేదని పోయింకేరుగారిని. జర్మనులకు గడువిచ్చుట ప్రెంచివారి కిష్టములేకపోలేదు. కాని హామీయిందే కలెనది. గడువిచ్చిన కాలములోపుగ హామీగారిన అనుకొన్న ఉత్తేజమునకు భంగము కలుగునని బోసర్లగారునది.

బ్రిటిషువారు వివరములతో తెలియజేసిన సంగతులను పరిశీలించుటకు సభ పోయింకలము 4-20 గంటలకు ఆపుజేయుటకు. 6:30 గంటలకు మరల సభ ముగిసెను. నేడు ఇంతవరకు ఛెర్చియకులు మాట్లాడలేదు. సభ వెడిపోవక తప్పదని భయము చున్నారు.

తరువాత లండనుకు బ్రిటిషు రాయబారులు తిరిగిపోయెదరు. బోసర్లగారి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను గొంపోవుచున్న విమానము క్రిందకు బలవంతముగ దిగబడెను. కాని అపాయము మెప్పురికిని తగిలలేదు. ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముని గురించి లోనాన ప్రెంచి వివరములకు బోసర్లగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమైయున్నది. ఇది లండనుకు మూలముగా వెళ్ళుటకు అనుమతించబడినది. ఛెర్చియను, ప్రెంచి, ఇటలీ ప్రతినిధులు తరువాత మాట్లాడెదరు. వీని అంగీకరము తెలియజేయు లేదులేక అంగీకర పోవుము.

ప్రెంచివారిపొమ్మును మార్చుట

అందక, జనవరి 4:— 4,00,00,000 పానుల అంకారు ప్రెంచివారికి, 18,00,00,000 ఇటలీవారికి యుద్ధకాలమున ఇంగ్లాండు వ్యాపారము అంచుబడెను. మిత్రములేని సమిత్రము యుద్ధకాలములకు కొనుట సామ్యము యుద్ధమున ప్రేమకు బంధుడైనది విన్నవెంటనే ప్రెంచివారికి నేడు చాల కొంచును వచ్చినది. ప్రెంచివారికిని గానాదెక్కి గొప్ప మెత్తము పోవుటచే చాలవస్తువులు గల్గెనని ప్రెంచివారికి వ్యాపారము నున్నది. 18,00,00,000 అంకారు పానులు అవ్యాప్యగ ఇచ్చి సందేహము బాగాయి హామీగ అంచుబడెను. ఇది యుద్ధమున మానేడెదల తీసి ఇచ్చి జేయవలసియుండెను. అని ప్రెంచివారి వాయు తెలియజేసిరి. వీనితోపాటు అవ్యాప్యగూడ తిరిగిఇచ్చి జేయవలసి యుండెను.

ప్రెంచివారి అంగీకరమునకు బ్రిటిషువారు కడ్డి నిష్ఠిరి. వీనిలకు అంగీకరమును దొరక ఒకమాట నుంచుటకు అందుగ తమకు తోచినటులు వినియోగించుకొనుటకు పూర్వరక్తము కలదని బ్రిటిషువారు తెలుపిరి. ఇటునకు ప్రెంచి, ఇటలీవారి యుద్ధమునకు యుద్ధమునకు కడ్డి నిష్ఠతకను. ఇటుల చేసిన కని అంతయు వ్యాప్యమునకేదో అధికారము అంచుచున్నారు. దీనితో లండనులో మరల వివాదములేదనుటకు అంగీకరము గొప్ప ప్రయోజనమునందని చాలవలసి వ్యక్త కిందుచున్నారు.

ప్రెంచి బ్రిటిషు స్నేహము

పార్లమెంట్, జనవరి 4:—ప్రెంచివారి విధానము నగులంకించిన యూరపు అధికారినికలకు అసర్వముగ నుంచుటచే అంగీకరించుటకు వీలు లేదని బోసర్లగారు తెలియజేయుచు తమ మైత్రిమాత్రము ఎంతమాత్రము భంగము లేదని.

బ్రిటిషువారి విధానము ప్రకారము ప్రెంచివారి కాలమునకు అంగీకరము చాల కష్టించుటకలదు. ప్రత్యుత్తరమున విశోధముగ నున్నదనియు అందుచే వీని నవలంబించుటకు వీలు లేదని పోయింకేరుగారు తెలియజేసిరి. ఇందుములమున తమ పూర్వపు మైత్రి భంగము కాకావడని. వెడతెనది.

జనవరి 4:—ప్రెంచివారిని బ్రిటిషువారిని సంతకదని కూర్చి తెలిసెను. లేకటికోసన జనవరి 4 వ్యవహారమును సభకు సంబంధించుట.

పార్లమెంట్, జనవరి 4:—ప్రెంచివారు జాత్యు అక్షేప జేయుచును అధియములకు వదలుకొనినది బోసర్లగారు రంగీకరించిరి. కాని ప్రెంచివిధానము జర్మనీ మరల తలపెట్టుటకు వీలులేకున్నదని. ప్రెంచివారు మానించిన పరిశీలనసంఘమువారు ప్రభుత్వ వాక్యము నంతకు వారే స్వీకరించెదరనియు అయ్యది ఆ పోయక రమైన దనియు అప్పుడు వర్తమాను ప్రాధాభారమున రూపకాక్షిప్తము వర్తకమును ప్రెంచివారు లోబడచుకొన్న జర్మనుల వర్తకము ప్రభుత్వ పోవుననియు యుద్ధమున తీవ్రములలోపుగ జరగుట రూపకము వెడమెత్తులను నీయుమనుట రొక్కనగదను కొనుటకు వంటిజేయుననియు బోసర్లగారు నడిచిరి.

ఇంతవరకు పరిస్థితులు నిరాశగ లేవు

అందక, జనవరి 4:—సభ భగ్గుతునునది పార్లమెంట్లో భయంకరముగ వదంతులు వ్యాపించినను అంతనిరాశజెడన వనరము లేదనుచున్నారు. తరిస్థితులు ప్రమాదకరముగనే యున్నను ఏదో అందకటిని అనుభవించువారి నేర్పునుచుకొనరచ్చ నను కొనుచున్నారు.

నేటిసభయందు రాజీవిధానమును, ఇటలీ ప్రతినిధులు ప్రవేశపెట్టెద రనుచున్నారు. స్థాపించెదరుకొన్న అధిక సంఘమునకు జర్మనులకు అధ్యక్షులుగ నుండరాదని ప్రెంచివాదము వీని ననుసరించి ప్రెంచి ఆక్షేపము నెదుర్కొనెదనని బోసర్లగారు తమ ఇష్టమును తెలియజేసిరి. వైర్యకవలన నిన్నటిసభ అంతయు తృప్తికరముగనే జరిగెను.

బ్రిటిషువిధానమును డెయిలీ మెయిలు' ఖండించుట

ఒక్క డెయిలీ మెయిలు మాత్రము ప్రెంచికక్షమను అతలంబించి వారినుకూలముగా పనిచేయుచున్నది. జర్మనులు మాటిమాటికి ఎగబెట్టుటచే వానినుండి బ్రిటిషు వాడు హామీ గోరకపోవుటచే అత్యుద్ధి వాసులేననియు సవరించేసి ప్రెంచి వారు తెలియజేసిన విధానము సరసముగ నున్నదని ఆచరణ సాధ్యమనియు వాకొనుచున్నది. మనకందరకు కొంతి కలుగజేసెదనని బోసర్లగారు ప్రకటించిరి. కాని అంతవరకు జర్మను హామీలకు లోబడి మిత్రముండలేక గొప్పభయమును కలుగజేసిరి.

విశ్రమంతరినభ్యుత్తరము ఇదెగ్గట్టుగదని స్థానక ప్రతికల్పియు కొనుచున్నది.

జర్మను ప్రభుత్వమువారు, ప్రజలు ప్రతికలు ఏగ్గిరముగ ప్రెంచి విధానమును నిరాకరించుచున్నందు బ్రిటిషు విధానమునే అధికారముగ జేసినామని భయముచున్నారు.

డెయిలీ మెయిలు వ్యాఖ్యానము

20 ఏడెడల నేడు ఇటుల ఒంటికి క్రమంచములో నిలబడినవలెనవును. అంతవరకు వ్యవహారములో కొత్త ప్రభుత్వము వారి మొదటి చర్యలను క్రమము ప్రసించలేదు. నవ్వనవరముల విషయమై ప్రెంచివారితో విడిపోవుటకు నమ్మించెను. లాసేనులో ఈగొడవల రయ్య క్రమములముగ పరిణమించును. జర్మనీనుండి సామ్యము కావట్టుటకు వీలుండదు. యూరపురాంతి మరల నెనకబడును సందేహాని, కాంతిగాని బ్రిటిషు విధానమున కనిపించును.

కొంతవరకు నయము

అందక, జనవరి 4:—రాత్రి 11/45 డెయిలీ మెయిలు పత్రికావితరణి పార్లమెంట్నుండి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాము:—ఈసభవారు యుద్ధములో కాలములుచున్నాము. వ్యాప్యముగనే ప్రవర్తించిరి. ఎవరిననుకూలము కలక నున్నటుల తోచదు. ఎవరివిధానము నులంబించి ప్రతిఫలములే వెళ్ళులవు. ఈ అవి భవములనుబట్టి ప్రెంచి బ్రిటిషువారు మరల సహకారముగ పని చేయుట తప్పింపవచ్చును. ప్రెంచివారు తమవిధానమును ప్రయత్నించుచుంటు వాధికరము. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది గతి ఏమన:—ప్రెంచివారిపట్ల నిశోధముకావుటకు జర్మనులకు అవకాశ మొకగుబడెను. ఈ యవకాశమును తప్పక జర్మనీ వినియోగించుకొని అల్లరులను జేయకమానదు.

అమెరికనులు బ్రిటిషువారి విధానమునే అంగీకరించుచున్నారు.

ప్రెంచి బ్రిటిషువారికి ఒడంబడికదరుననితో మరుమ్మరెంతయు సంతసించెదరు. లాసేనులో తిరుగుబాటు జరుగవచ్చు ననుచున్నారు.

అమెరికను ప్రతికల్పియు పార్లమెంట్ కు వెళ్ళగని అనుభవించి, న్యూయార్కు ప్రెమ్మువ్యక్తి బ్రిటిషువిధానము పొగడెనుచున్నది. లాత్తుగ అధిక విషయములతో మాడియున్నది.

డాక్టరు ప్రఫులచంద్ర రేగారు

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయము వారి ఆహ్వానము నేల తిరస్కరించిరి?

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టాభిషేకసభలో నువ్వనది యుట కావిశ్వవిద్యాలయమువారు డాక్టరు రేగారిని కొరికిగాని ఆ ఉప వ్యాసమును నూర్చి సర్ వాను మెయి వార్త గారు కొన్ని నియమముల నేర్పడచుచు అవిషయములనుగూర్చి మాత్రమేరేగా రుపవ్వనంత వలెనగాని యితర విషయములనుగూర్చి యుపవ్వనంత నుడదని రేగారికి వ్రాసిరి. లేదా ఆలేఖను మాడగా అట్టివిషయము ముప్పుకుండెను. రేగారికి తోచినదిగాన రేగారు నిరకరించిరి. అని కొన్ని ప్రతికలు వ్రాసినవి. ఈ విషయమున మెయివార్త గారు మిమ్మకుండెను. మెయివార్త గారు రేగారికి వ్రాసిన లేఖను రేగారు మరల మెయివార్త గారికి వ్రాసినలేఖను ప్రకటించి సంతోషించువారము గాంపడెను నని మేము మెయి వార్త గారికి నూచించుచున్నా వని లాహోరు డ్రీబ్యూను ప్రతిక వ్రాసినది.

శ్రీరేవాడి జమీందారు గారైన శ్రీయత కందుకూరి కాలమార్య ప్రసాదరావుగారు శ్రేణుకగ్రంథములను సుపాదింతుటకు దక్షిణజేతమునందు సంచారము చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము వారు మైసూరుసంస్థానమునందు సంచారము చేయుచున్నారు. మైసూరు సంస్థానమునందు శ్రేణుకగ్రంథములకు సంబంధించిన గ్రంథములు వారికి లభించినవి తెలుపుటకు సంత సము గలుగుచున్నది వీరిసంచారములకు శ్రేణుకగ్రంథసంపాదనమునకు ప్రయోజనము లిలుగు నని నమ్ముచున్నాము.

చెన్నపురి దేశీయసమాజము:—మై సమాజపు సభ్యుల సాధారణ సమావేశము 7 వ తేది ఆదివారము సాయం కాలము 6 గంటలకు జరుగును. సభకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయములు సమావేశమునందు చర్చించబడును.

కలకత్తా ప్రాంత సమ్మె

కలకత్తా ప్రాంత సమ్మెలో మార్పుయ్యుటచే మహాం ద్రరాయవారుతో కంక్ష తగ్గవారుగా పనిలోనుండి తొలగించబడిన వారివిషయములకు మిగిలిన విషయములలో సర్కారువద్దకు తర్యము వహించు రియొ నిర్బంధ కంక్ష యి తీచట్టు ను నకులు జరుపుట కచ్చదునియు తెలిసిరి. మై విషయమునే స్థిరపరచుచు, కనిలో తేల్చుకొను మరతులు మొదలగు విషయములలో ప్రభుత్వమువారు తోక్తము కలుగజేసికొందు తనియు పనికాల్గు మరతులు కొరకందే తర్జునకు పనిలో ప్రకటించినో సర్కారువారు కాక తనియుచున్న ప్రయత్నించుననియుభయమువారు ప్రకటించుట.

అ మె రికా దేశము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

పేరు పొందిన సేప్టిమంగల కత్తితో (3)

మీరే డ్రోరము చేసికొనుడు

జానీ

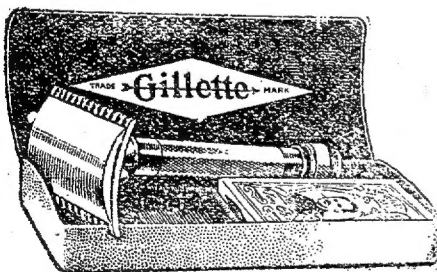
జానీ

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెటు రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించ బడలేదు.

కొత్తగా అభివృద్ధి జేయబ ర గిల్టెటు రేజరు

ధర 1-కి రూ. 21-8-0 అంతకు గా యుండును.

Gillette Safet Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representative: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

సులభము!

మంచి గిల్టెటు కత్తిని రేజరులో నుంచి
సబ్బు తడవి, డ్రోరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా డ్రోరము చేయును, ముఖ
ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద
ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చిర్మ
మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర
ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా
తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లెడు) అనేక
డ్రోరములకు ఉపయోగ పడును.

సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారికి విందు

సర్ పి. పి. రాయ్ గారు రధ్యక్షతనహించుట

ప్రజా రోగ్యమును గూర్చి
యజ్ఞానము లొసగబడుట

కలకత్తాలోని భారతీయ ప్రజాసభకు సంఘ కార్యదర్శి
యగు డి. జి. చాటర్జీ గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని రెడ్ క్రాస్ సంఘ
ముల డైరెక్టర్ జనరల్ అగు సర్ క్లాడ్ హిల్ గారికి దేశమున
23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము విందుసలి. సర్. పి. పి. రాయ్,
కాక్టరు చునీలాల్ బోస్, డాక్టరు సేతుగార్లు మొదలగువారు
విందుకు విచ్చేరిరి.

సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారు సభ్యులకు కాంతిసమయమున
రెడ్ క్రాస్ సంఘములు చేయవలసినవిని గూర్చి యావస్థనీయ
చు రెడ్ క్రాస్ కమిషన్ 1863 నుండి స్థాపనములో యావస్థను
మున గేర్బడి యుండుటకే వాడేదియునును ఎట్టికిలుక
సంఘచిహ్నముగా సంగీకరింపబడినదనియు సంఘమునకు మానవ
సేవయే ప్రధానముగాని మరేమిటలో సంబంధము లేదనియు,
కాంతిసమయమున (1) ఆరోగ్యమును గూర్చిన విజ్ఞానమును
వ్యాపింపజేసి, (2) కోగులక చికిత్స గావించి (3) జూనియర్
రెడ్ క్రాస్ సంఘముల శిర్షరచి మానవసేవ చేయుటకై మున
ర 42 వాటియ సంఘములు పూనుకొనెననియు, ఈపనియంత
యు ప్రభుత్వము చేయదగినదైనను ప్రపంచములో శిష్టభక్త్య
మును నిండులకు చాలియుండని కారణ
మున స్వయంసేవసంఘము రీతియయిన సర్వం
త శ్రద్ధతో కృషి కల్పదగుననియు ప్రభుత్వముతో సహకార
భావమున వర్తించు ఆరోగ్యాభివృద్ధిసంఘ మొకటి తప్పక
యోగ్యులగుననియు జరికిరి. సభకు అధ్యక్షత వహించిన
సర్. పి. పి. రాయ్ గారు రెడ్ క్రాస్ సంఘమువారు చేయదలచు
కొన్న మానవసేవను ప్రశంసించి, తద్విషయమున నితఃపూర్వము
కృషి కల్పించుచున్న సంఘములను ముఖ్యముగ వంగళేశ సహాయ
సంఘమును ప్రశంసించి సంఘము లోని 250 వాలం
టీరులును, చాటర్జీ గారి చేత శిర్షరచి పబడిన
భారతీయ ప్రజాసభకు సంఘమును, సెంట్రల్ బాక్ ఆంధ్రప్రదేశ్
ప్రదేశ్ గాను, వంగళేశ సంఘసేవకసంఘమును తదభ్యర్థులగు డా
క్టర్ మెరెగాలిని, కామకృష్ణ మిశ్రా మొదలగు సంఘములు
వంగళేశమున జరిపవల సందర్భమున గావించిన సేవ సుగ్రహించి
సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారు సూచించినట్టి ఆరోగ్యాభివృద్ధిసంఘమును
డాక్టరు చాటర్జీ గారు త్వరలో నేర్పాటు చేయదగు ననియు
పలికిరి.

చునీలాల్ బోసుగారు సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారికి వందనము
లర్పించుచు సర్. పి. పి. రాయ్ గారు రధపాదించిన తీర్మానము వా
వాదించుచు రెడ్ క్రాస్ సంఘమును ప్రశంసించి వంగళేశ ప్ర
భుత్వమువారిచే శిర్షరచిపబడిన ఆరోగ్యకాభివృద్ధి, డ్రెయి
నేజీ మొదలగు విషయముల గావించుచున్న సేవను కలకత్తా
కార్యదర్శి వారు కేటానపొందిన మంత్రిసానుల సాయము సలి
కకుటకు విషయమునను ప్రసము కానున్న స్త్రీలసంరక్షణము
విషయమునను చేయుచున్న సేవను మెట్టిటి అనుపత్రులయో
క్తిప్రవృత్తమును, లాంతరు లెక్కలద్వారా కనుజేయును, ఆరో
గ్యము, సహకారోద్యమము, ఆర్థికాభివృద్ధి మొదలగు విష
యముల గావించుచున్న సేవను సర్వస్వరము నివారించుట కేర్ప
డిన సంఘము వారు చిత్తముగా కలకత్తాను
ట్టుపట్ల గ్రామాలలో సురక్షయాజ్వరము నడచుట
కుపన్యాసములు బౌద్ధధర్మచిత్త మొదలగు మార్గములను కల్ప
చున్న కృషిని, కలకత్తా డాక్టర్ మొదలగు పురముల సేవ
జేయుచున్న సంఘములను ప్రశంసించి ఆరోగ్యాభివృద్ధి సంఘ
మునేర్పదగునను సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారి సూచన సంగీకరించిరి.
కలగా, పేగ్ 'మరేకా' వహుది మొదలగు వ్యాధులవలన
వంగళేశములో లక్షలకొలది జనులు మృతిచెందుటయు బ్రతికి
యున్నను యాజ్ఞీను బౌద్ధధర్మచుండుటయు ఆరోగ్యము
సహ సంబంధించిన విజ్ఞానము లేకపాపుటచేతనే యనియు అట్టి
విజ్ఞాన మున్నతో నీరోగముల కొంతవరకు ఆడగించుటకు వీలగు
ననియు చెప్పిరి. ఆంత, సంఘమువారు సర్ క్లాడ్ హిల్లు గారి సూ
చనల సమలగుటకు మార్గముల సూచించుట సత్కర్మమనిరి.

కౌవలెను

ఏబది రైల్వేమునుగుల తెల్ల తెగడ పేరు ఎండి
నది (త్రిగపనికిరాదు) శాంబిలులో సహారేలు తెలియ
నచ్చవలెను.

Andhra Ayurvedic Pharmacy Ltd
19 Harris Road Madras.

ముద్రణమైనది. క్యాలికోబైండింగు బైండింగులోనున్నది

4 బాగములు! శత్రుక కవులచరిత్రము పెద్దపీఠిక!!

కర్త:— వంగూరి సుబ్బారావు

శ్రీ మహామహా పాఠ్యాంశము

వేదము, వేంకటరాయశాస్త్రిగారి పీఠికతో (456)

చిత్రజటములతో వెలువడుచున్నది.

కంచెల్లగోపన్న, కవిచౌడప్ప, కాసులపురుషోత్తమ, మారవికద్రకవి, కవిరాక్షసుడు ఆశ్వానుకవి మొదలగు 200 మంది కవులచరిత్రము.

క్రీ. శ. 1200 లగాయతు 1900 వరకుగల ప్రాచీనాధునిక కవుల సంపూర్ణ వివరములున్నవి. ప్రతిశతకమునుండి నవరత్నములు, పంచరత్నములు, ద్వికములును ఏర్పడినైతివద్యములుదాహరించెడివి. కవిస్థల, కుల, కాలనిర్ణయములు శ్రద్ధగా జేసితిమి.

వెల 1-కి 5—0—0లు. ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆఫీసు

ఓపాలాపెట్ట 212 మదరాసు

AN UNIQUE OPPORTUNITY FOR REAL INVESTORS.

The Sharadha Theatre Limited, MYSORE.

(Registered under the Mysore Companies Regulations.)

With which is incorporated the Ratnavali Theatrical Company of Nataka Siromani and Gifted Actor Mr. A. V. VARADACHARI of MYSORE.

CAPITAL. Rs. 2,00,000 divided into 8,000 shares of Rs. 25 each of which 3,035 shares of Rs. 75 125 have been subscribed and the rest are available.

Rs. 2 on application —Rs. 3 on Allotment and the balance in Calls of Rs. 4 per share payable at intervals of not less than 2 months.

Registered Office, Old Post Office Road, Mysore.

A few shares are available for a short period only.

(The above Company are performing their dramas at Madras now)

For copies of prospectus, Agency terms and other particulars.

Apply to:—

Messrs P. K. Rau & Sons. Sole Agents for Madras Presidency & Native States. (Chief Agents, theMysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Company Ltd.) 289 Thambu Chetty St., Madras.

V. VENKATESAN,

Managing Agent, Office Branch, 266 Thambu Chetty Street

వవెలు కంపెనీచారి ప్రత్యేకపు ఔషధములు

ఈ క్రింద వెలుపబడిన ఔషధములు శరీరకాస్త్రమునకు, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరుపబడినవి.

మా ఔషధముల రసాయనశక్తియు కాలలో మలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు పృథ్వికాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్రప్రకారము, భూ తద్దమగుండ గూడ పరిశీలయబడును. అచట బి. పి. స్టాండర్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలుది రయ రగును. కావున యీ ఔషధములు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప వక్కరలేదు.

డాక్టరు యాస్సన్న సిరపు

సిరపు ఫారి ఫాస్ఫాటిన్ కాంపౌండు క్విన్లెను యెట్స్ప్రిక్వియా

ఈసిరపు డాక్టరు యాస్సన్నపద్ధతి ననుసరించి విరసఫాస్ఫేటులు, క్విన్లె, స్ప్రిక్వియా యివన్నియుకేసి దివ్యముగ రయారు జేయబడినది.

ఈ ఔషధము అతిఉష్ణప్రదేయముగాని యిండియాలో నుండుటవలన గలుగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక జీవహానిగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ దుంతలను ప్రసిద్ధి కెక్కిన దివ్యౌషధము.

వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-కి-0 మిడియ నైజా బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి క లు పు డ్డు

ఇది విరక, లై ము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు

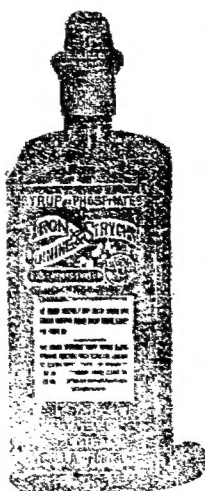
కుభ్రముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియామెడ్వర్డు పారిషుగారు చెప్పిన ఫాస్ఫోప్రకారము రయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియౌషధము. రుచిచానుండును. మంచిక వృద్ధి చెంది సరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్దనైజా బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియం రు 1-0-0, చిన్ననైజా 10 అణాలు.

వవెలు కంపెనీచారి సరుకులకు మా మందులకు వివరించుచు వ్రాయుడు.

N. POWELL & Co. Manufacturing Chemists, Bombay.

ఆ మ్మ క ము న కు

షర్ మహమ్మదుపురము మొదలగు సంస్థానముల కథిపతి యగు మరణించిన పి. వి. జగ్గారావు గారి సొత్తులు అనగా కమలములు, పచ్చలు, కెంపులు మున్నగునవి చేర్చి కట్టబడిన అపురూపమైన నగలు, ఆణిముత్యములహారములు, అమూల్యమైన కమలముల హారములు మొదలగునవి విశాఖపట్టణము, డాబాగార్డన్సునందు 22-1-1923 తేదినను, తరువాతి తేదీలందును బహిరంగవేలము వేసి అమ్మబడును. కొనదలచినవారు 10-1-1923 తేదీ డాబానను, తరువాతి తేదీలందును ఖుద్దన సదరు గార్డన్సుకు వచ్చి పగటిపూట పరీక్షింపవచ్చును. వివరముల జాపితా కావలసినవారు విశాఖపట్టణము, డాబాగార్డన్సులో నున్న షర్ మహమ్మదుపురము మైనరు ప్రొప్రైటెక్సుగాణి గార్డెయన్ గాణికి వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీ. పి. వి. భానోజిరావు,

గార్డెయన్.

యినాం!

యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దానుగారి

సుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy, 30-a Harrison Road, Calcutta

ఆర్. ఎన్. నాదన్ & కో

నైదాపేట పోస్టు, మద్రాసు.

లోట, చిల్లరకర్తములు. ఈ దిగువ తెలుకబడిన సామానాలు స్టావ్ చేయబడియున్నవి. శ్రేష్ఠమైన యింగుక మొదటి రకం-కామరసాచర-కల్లీలేని ఈక్విస్టాన్ తెలము, శులైన అత్తరులు, గబ్బుచిల్లలు, రంగులు, హార్మీ ఫుజు, అమ్మరాంజనము, పుస్తకములు, బడిబాల్ అవసరమైన సకలవస్తువులు మాకర్థ అతిసరసముగా దొరకును. బయటియూరి ఆర్డరులు మిక్కిలి జాగ్రత్తగా పి. పి. మూల్యముగా పంపబడును.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. L. H. SELLER, D. Samta (Pangal).

SANTI OIL.

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discoloring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Samta (Pangal).

మీరు ఇది చదువకుంటేరా!!

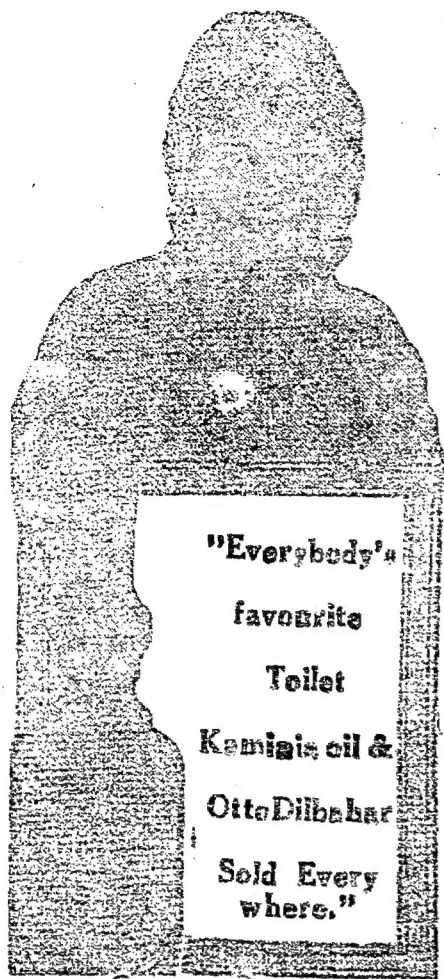
(358)

ఇన కకమ్మలు, చట్టములు, చదరములు, విల్లచట్టములు శుకులు, ఇనుప రేకులు, కళాయి రేకులు, ఇనుప గొట్టములు, కళాయిగొట్టములు, డోర్లారేకులు, సీసపు గొట్టలు, రేకులు మొదలైన ఉత్కృష్ట ఇనుముసామానాలున్న, చేతిమార్కు, సెమలిమార్కు సీమెంటున్న, విల్లుసామగ్రియున్న మార్కెట్ నమ్మకముగాను, సరసముగాను చిత్కరున్న పృథ్వి తేలే చోటుకు పోవుట ఏల, ఒకసారి కొని చూచి తారతమ్యము గనుగూడు!

ఆర్. ఆర్. ఎలిరాజులు & కంపెనీ,

Post Box }
No. 1217 }

నెం 4 రు ఎర్రబాలు కెటిపిఫి!
బాల్టోన, మద్రాసు 8.

వెంటుకలే ఆందము. రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెనతో పూడి రాకను నే త్వరపడుదు. పూడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పూడిపోవును. అంతవరకు రాసేయవద్దు. నడే

కామినీయా నూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది విజృంభణ చేయబడినది. వెంటుకల వెట్టి రాక మున్నగు, కిలో మాంబు మున్నగు, యాని నివృత్తవధును. వెంటుకలు తిట్టుట గాని, గడబుగ గాని యుండదు. మీ వెంటుకలు భరల యెప్పుడో నే త్వరపడును గల్గి వట్టు కలె నుండి మెరయుచుండును. ఈ కోవాననే దీనిని వరిపిండి చూడును. వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు. కామినీయా రలనూనె నిన్ను శర్యోత్కృష్టమనిగ జేయును. నిల జుట్టి 1-కి 2-కి చూపాడు. వి. సి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని పోట్లలోన ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము ఇకయించుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మగా రంపివెట్టనున్న, శరత్ లమ్మ వారికర్జున నూడే కొరకును, తేనెను, పోల యెంట్టు:-

ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్స్ ఆంధ్రు కెమికలు కంపెనీ, 167 బామ్రామగోడు, బొంబాయి.

హిందూ మతానికి ప్రత్యేకము, లేక అల్లెరు కావలసినవృద్ధులు. ఇది విజృంభణ చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన / విజయముగలది. కీ కొమ్మ జుట్టి 1-కి 2-కి చూపు 2-0-0 1 చూపు " " 0-12-0 1 చూపు " " 0-2-0 కొన్ని చూపులు చేతి దుమారయందు చట్టిన విక్రీతి మనోహరమైన వాడుకచట్టప్రకృతల చూపించును. (126)

The Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.

Head Office :-Life & Marriage Assurance Buildings, Mysore. (The most progressive Life Office) Run on purely Indian Management. Loans from Rs. 1,000 to Rs. 8,000 will be given without interest and without security to our 200 Personal Investment Bondholders every Year for every one Lakh of fully paid up Bonds. HOUSES & LANDED PROPERTIES FROM Rs. 1,000 TO Rs. 5,000 WILL BE GIVEN TO OUR LIFE POLICY HOLDERS BY ADVANCING LOANS AT MODERATE INTEREST. OUR INSURANCE POLICIES ARE AT LOWEST RATE OF PREMIUM NON-FORFEITABLE BEING AUTOMATICALLY PROTECTED. FEMALE LIVES ALSO ENTERTAINED. Management is Conducted on Strictest Economic Principles. WANTED.-Influential and Energetic Agents on monthly allowance plus commission on Guaranteed business in unrepresented places. For further particulars, apply to:- THE HYDERABAD ECONOMY HOUSE, CHIEF AGENTS, RAMAKOTE, HYDERABAD, (DECCAN.) OR Messrs. P. K. RAU & SONS. CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY, No. 289, THAMBU CHETTY STREET MADRAS.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి గర్భిణీ స్త్రీలకు మామలుగ్రహాయనము సంజీవని గర్భిణీ స్త్రీలకు పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి ఆయుర్వేదాశ్రమం 41, ఆచారప్పకోవిలి, జి. టి. మదరాస్.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము, హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి. గడచినసా వచ్చిన ప్రకారమే పంచిపెట్టబడిన మరణబోనస్ (Maintenance Bonus) గాక

16వ నియంత్త మదింపు

మాకు సంవత్సరముల కొకవర్షాయము పంచిపెట్టు లాభము ప్రకారము రు 22,00,000 లు

పాచులభము వచ్చినది

జీవిత పర్యంతము చెల్లించు పాలీసీలకు రు 1000 కు సంవత్సరం 1 కి రు 10/- లు చొప్పున చెల్లించవలెను. ఎన్ డో మెంటు పాలీసీలకు రు 1000 కు సంవత్సరము 1-కి రు 8/- లు చొప్పున చెల్లించవలెను. మిక్కిలి లెక్కన నుడింపు ప్రకారము చూచినను ఇకము నపు మిక్కిలి త్వరితమైన లాభము రాగలదను నూచుకలు గలవు. ఈ కంపెనీలో నిర్వహణగా భీమాచేయవచ్చును. వెంటనే భీమాలంకారము వారికి రాబోవు 1924 సం॥ ర ము దిశించు 31 వ తేదీన నేనుబోవు మదింపు ప్రకారము కిక్కి రుమే 3 సం॥ కముల లాభమును పొందగలరు.

వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను Oriental Assurance Buildings, F. E. Vaid Post Box No. 8, Madras. Branch Secy. Bangalore Branch :- St. Mark's Road, Bangalore Trivandrum Branch :- Trivandrum.

భయపడవద్దు తెలుగుదేశం తక్షణము ఈ దేవధను వాడిన నిమమును తీసివేయును. బుడ్డి 1-కి రు 0-2-0. 1 బుడ్డి ముగ్గు 8 బుడ్డలకు పోస్తే 0-4-0 మదియారదకు తేనెన వారికి 1 డజన్ బుడ్డు పోస్తే తేనెండ పంపించును. కుమారము, పిచ్చు, కుప్పము కు యను, మూలము, అతి మాత్రము, గర్భభాగము మొదలగువాటి కన్నిటికి నమ్మకమైన యావధములు గలవు. క్యాటలాగునకు వ్రాసినచో ఇతముగా పంపెదము. మీకు గల కాఫలను వ్రాసి మంచి యావధమును పొందుడు. (119-980) Telegrams: Rajvald Sri Bhandasji Kavira) 152, Harrison Road, CALCUTTA. Rajvald Calcutta.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము (2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, మో వ్యప్తిహ స్థలాభునము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళాశ్రమము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టాపేక తమ సామ విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, ముమిడిచెట్టును పుట్టించుట, కేవలముతో నమాధియగుట, కేరీముతేని రలకాయచేత ముటలాడింపుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిశాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథము తెలుగుభాషలో అతి ముఖ్యమైన తెలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ జేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికేల రూ 4-0-0. త్వరపడు 3. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, బంగ్లా, గుంటూరుజిల్లా